

ГАЗЕТА

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

COGNOSCERE. DOCERE. ERUDIRE.

Видається з 1 січня 1817 року

Випуск 3–4 від 24 лютого 2024 року

**КОЛЮЧИЙ ЛЮТИЙ
– НІКОЛИ НЕ ЗАБУТИ!**

24.02.2024

Колонка ректора

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК: КЛЮЧОВІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Десять років від початку війни... Два роки від початку її повномасштабного етапу... Тяжкі втрати, насамперед людські... Понад 40 загиблих каразінців – захисників і захисниць України... Розбиті серця, зруйновані будівлі та тяжкий біль від втрат...

І попри все – щоденна праця на шляху до найголовнішої мети... Лекції з укриттів, навчання з різних куточків світу... Волонтерство, допомога близьким та тим, хто цього потребує... Робота під час обстрілів та блекаутів... І постійне незмінне гаряче прагнення до Перемоги... Таким було життя Каразінського та всієї України протягом останнього періоду...

На початку повномасштабного етапу війни, враховуючи реалії повсякдення, ми сформулювали нову місію університету: «Освіта попри війну». З часом ми все більше зверталися до обговорення та розширення змісту цієї місії. І нині нашою метою стає «Збереження і модернізація інтелектуального потенціалу регіону та України».

В умовах війни та після нашої Перемоги ключовими трендами розвитку вищої освіти в сучасній Україні стають соціальна відповідальність та сталий розвиток. Класичний Каразінський університет завжди був і залишається соціально відповідальним. Усвідомлюючи потреби та актуальні завдання сьогодення, університетська корпорація прагне активно розвивати та підтримувати власне місто та країну.

Вагомою передумовою соціальної відповідальності, безумовно, є не лише прагнення зробити власний внесок у розбудову майбутнього, але й щире бажання працювати на користь інших та робити добрі справи, особливо під час війни. Перед університетами стоять

завдання посилення наукових досліджень, спрямованих на зміцнення обороноздатності держави, психологічної підтримки та інтеграції ветеранів, формування політики пам'яті, виховання не лише компетентних фахівців, але й національно-свідомих громадян.

Успішне майбутнє можливе лише за умови активного залучення молоді до процесів розвитку науки, освіти та культури. І, звісно, ми усвідомлюємо, що місія університетів нині полягає в тому, щоб сприяти можливостям розвитку молоді саме в Україні.

За наявних умов на перший план виходять не лише виховна та просвітницька, а й національно-патріотична місія університету. Університет має бути місцем виховання та формування особистості національно-свідомого громадянина, борця та компетентного професіонала, який глибоко знайомий з історією та культурою власної країни та легко орієнтується в реаліях сучасного світу.

Одним з пріоритетів розвитку Каразінського університету є досягнення Цілей сталого розвитку ООН. Зокрема, у 2023 році Вчена рада університету прийняла низку політик та стратегій сталого розвитку. Вперше підготовлено річні звіти щодо виконання університетом кожної з 17 цілей сталого розвитку ООН, а також загальний звіт щодо виконання всіх цілей. Особливу увагу університет приділяє особам з інвалідністю. Так, для них створені можливості для безперешкодного доступу в усі навчальні корпуси за допомогою пандусів.

Важливим є також акцент на розвитку ресурсозаощаджувальних та енергоощадних технологій та захисті екології. Для незламного Харкова ці аспекти мають особливе значення, оскільки через своє географічне розташуван-

ня місто зазнає суттєвих руйнувань. І відбудова Харкова, створення його нового архітектурного обличчя мають відбуватися саме на засадах досягнення цілей сталого розвитку та покращення екологічної ситуації в регіоні.

Університет працює, швидко та ефективно реагує на всі виклики, які перед ним постають, продовжує розвивати свій науковий та освітній потенціал. І запорука успіху Каразінського – його креативна, професійна, потужна спільнота, об'єднана високими цілями та ідеями. Наша сила – у нашій єдності! За нами – Перемога та достойне майбутнє в успішній Україні!

*Професор Тетяна КАГАНОВСЬКА,
ректор університету.*

Відлуння свята

УРОЧИСТІ ЗАХОДИ З НАГОДИ 219-Ї РІЧНИЦІ ВІДКРИТТЯ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У Каразінському пройшли урочисті заходи з нагоди 219-ї річниці відкриття університету, який вперше відчинив свої двері 29 січня 1805 року. Привітати Каразінський з днем народження зібралися адміністрація університету, керівництво Харкова та області, представники професорсько-викладацького складу, студентство, друзі університету та почесні гості.

Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять каразінців, які віддали свої життя за свободу та незалежність України.

«Каразінський – це сучасна якісна освіта, заснована на багаторічних традиціях і всесвітньо визнана в усьому світі. Університет завжди був осередком національних ідей. Саме тут у 1906 році вперше виголосили лекцію українською мовою. Це університет, студенти якого на початку минулого століття вживали гасло: «Слава Україні!». Каразінський – це осередок розвитку сильних, вільних, сміливих, культурних та енергійних людей, талановитих і яскравих особистостей. Це соціальна відповідальність, яка нерозривно пов'язана з життям та історією нашого незламного міста й героїчної України. Наша єдність у різноманітності. Кожен з нас має свої сильні сторони, інтереси, захоплення, але всі ми об'єднані спільними цінностями та метою. Місією зберігати й розвивати українську освіту та науку. Каразінський – це любов на все життя, яка не має кордонів і меж, яка підтримує та надихає!» – привітала присутніх ректор університету Тетяна Кагановська. Вона також подякувала захисникам і захисницям Збройних сил України, співробітникам, викладачам і студентам, друзям і партнерам університету, керівництву міста й установ.

Начальник Харківської обласної військової адміністрації Олег Синегубов привітав університетську спільноту й подякував за те, що представники Ка-

разінського всебічно розвивають надзвичайно важливі сьогодні програми соціально-психологічної реабілітації, ветеранські простори та хаби.

До привітань долучився міський голова Харкова Ігор Терехов: «Протягом 219 років на долю Каразінського випало багато перепитій, але університет завжди гідно справлявся з цими викликами. Зараз, попри всі випробування війни, ви вистояли. Я вдячний вам за це! Нам потрібно з впевненістю бачити майбутнє – майбутнє нашого міста та країни. І Каразінський як бренд Харкова відіграє вагомую роль у цьому. Завдяки Збройним силам, які боронять нашу країну, ми можемо жити й працювати в рідному місті. Продовжуємо рухатися вперед!»

Привітати Каразінський з днем народження також завітали радник голови Харківської обласної ради Євгеній Грицьков, директор Харківського регіонального центру оцінювання якості освіти Олександр Сидоренко, представниця Kharkiv IT Cluster Анастасія Шаповал.

Вітальні листи та відеопривітання надіслали голова Верховної Ради України

Руслан Стефанчук, президент Національної академії наук України, голова Наглядової ради Каразінського університету, член Опікунської ради Kharkiv Karazin University Foundation Анатолій Загородній, президент Національної академії педагогічних наук України, член Наглядової ради університету Василь Кремень, письменник і музикант, Почесний доктор університету Сергій Жадан.

З нагоди 219-ї річниці відкриття університету каразінців нагородили почесними грамотами Харківської обласної військової адміністрації, Харківської обласної ради, подяками міського голови, відзнаками, подяками та грамотами Харківської обласної ради, почесними відзнаками та нагородами Каразінського університету.

Творчим подарунком для присутніх став виступ академічного хору Каразінського університету Ad Libitum під керівництвом Анастасії Іщенко.

Текст: Маргарита МОРОЗ.

Фото: Вікторія ЯКИМЕНКО.

Традиції. 20-й День бабака

ТИМКО ІІІ НАВІЩУВАВ РАННЮ ВЕСНУ ТА ПІДКАЗАВ, ЩО ДОПОМОЖЕ ВИГРАТИ ВІЙНУ

За двадцятирічною традицією 2 лютого на дослідницькій біостанції університету у с. Гайдари Каразінський бабак Тимко ІІІ віщував прихід весни. Знаменитий хвостатий синоптик передбачив ранню весну за 6 тижнів та визначив, яка суперсила українців допоможе здолати ворога у війні. Тимко обрав іграшку Почекуна та зачепив мапу України, що доглядачі «переклали» як символи витримки та терпіння, а також єдності українців.

Вітальне слово пролунало з вуст проратора з науково-педагогічної роботи,

доцента Антона Пантелеймонова, декана біологічного факультету, доцента Юрія Гамулі, представника Ротарі клубу «Харків» Юзефа Броневського та координаторки Харківського прес-клубу Людмили Долі. Пані Людмила розповіла історію започаткування Дня бабака на біостанції в Гайдах під Змієвом 20 років тому каразінськими біологами на чолі з професором Віктором Токарським. Професор біологічного факультету Дмитро Шабанов наголосив на важливості місії, яку разом виконують ці заходи, зокрема приверненні уваги громадськості до проблеми зникнен-

ня біологічного різноманіття в Україні, знищення українського степу.

Будили Тимка науковий співробітник лабораторії екології біофаку Володимир Ронкін і співробітниця біологічного факультету Надія Токарська, донька багаторічного хранителя та засновника традиції Дня бабака і начальника біостанції, професора Віктора Токарського (Віктор Токарський помер 2020 року).

У ролі віщунів за весь час святкування Дня бабака виступали троє гризунів: Тимко, Тимко ІІ, а з 2018 року – Тимко ІІІ.

Харківський бабак-віщун Тимко ІІІ разом з іншими тваринами пережив російську окупацію у селі Нестерівка Великобурлуцької громади Харківської області, але попри все пухнастик набрав вагу та почувається добре. За словами берегині Надії Токарської, «синоптик» цього року гарно спав і прокинувся сьогодні вранці.

День бабака 2024 не лише додав ноту позитиву у наші будні, але й непоборне бажання чекати квітучої української весни та нашої спільної Перемоги!

Читайте в наступному номері інтерв'ю з біологами про те, що загрожує популяції бабаків на теренах Харківщини.

*Тимка будили
Ліна ТИМАРСЬКА
та Юлія ГАЙДЕНКО.*

Міжнародна діяльність

ДЕЛЕГАЦІЯ КАРАЗІНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВІДВІДАЛА РЕСПУБЛІКУ МОЛДОВА

Каразінський продовжує знаходити односторонні і розширювати міжнародну співпрацю.

7–9 лютого делегація університету на чолі з ректором Тетяною Кагановською відвідала Республіку Молдова. У межах візиту відбулася низка важливих зустрічей для обміну досвідом, визначення актуальних напрямів співробітництва та розвитку вищої освіти. Делегація університету відвідала Міністерство освіти Республіки Молдова, де відбулася зустріч з державним секретарем Республіки Молдова з питань вищої освіти та науки Адріаною Казаку та заступницею державного секретаря Республіки Молдова з питань євроінтеграції Людмилою Павловою. Також у зустрічі взяли участь керівники та провідні фахівці департаментів вищої освіти та євроінтеграції, проректори провідних молдовських університетів. Обговорили плани щодо реалізації спільних

освітніх проєктів та ініціатив, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку ООН і посилення соціальної відповідальності університетів. Для обміну досвідом і поглиблення взаємодії в межах спільних проєктів зустрілись з ректором Державного університету

Молдови Ігорем Шаровим. Обговорили перспективні напрями спільної академічної, наукової роботи, відкриття програм подвійних дипломів, а також можливості підвищення кваліфікації молдовських вчителів з української мови та літератури.

Досягнення

КАРАЗІНЦІ – ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСУ РОБІТ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ЗИМОВОЇ ШКОЛИ З КВАНТОВИХ ОБЧИСЛЕНЬ QHACK UA BOOTSAMP 2024

З 16 січня до 4 лютого 2024 року проходила Всеукраїнська зимова шко-

ла з квантових обчислень QHack UA Bootcamp 2024 для студентів і

спеціалістів з квантових обчислень. Навчання відбувалося в гібридному форматі на базі Українського католицького університету. Команда у складі двох студентів ННІ «Фізико-технічний факультет» Іллі Лукіна й Миколи Луганька та випускника фізичного факультету Олександра Борисенка посіла перше місце в конкурсі робіт у межах цієї школи. Тема роботи – «Variational quantum eigensolver (VQE) алгоритм для аналізу фінансових портфоліо».

Наразі ця команда бере участь у всевітньому хакатоні QHack (8–22 лютого 2024 року) під назвою «Kharkiv team». Вітаємо переможців та бажаємо подальших успіхів!

EuroFusion

КАРАЗІНЦІ ПРОХОДЯТЬ ПРАКТИКУ НА БАЗІ ЧЕСЬКОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

тету ядерних наук та фізичної інженерії Чеського технічного університету (FNSPE CTU) в м. Прага. Студенти набувають практичні навички в галузі фізики плазми та керованого ядерного синтезу на токамаку GOLEM і комплексі лабораторних робіт PLASMALAB.

GOLEM – це невеликий токамак кругового перерізу. Його великий радіус дорівнює 0,4 м, а малий – 0,085 м. Здебільшого його використовують для підвищення експериментальних компетенцій студентів.

Також Чеський технічний університет побудував сучасну лабораторію PlasmaLab@CTU для студентів і науковців вартістю понад 23 мільйони чеських крон, у якій зараз і практикуються каразінці.

29 січня 2024 року студенти 3–5 курсів навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» розпочали лабораторні заняття на базі факультету

Перебування студентів у Празі повністю профінансував Каразінський університет у межах реалізації проекту EuroFusion.

Вітання!

СТУДЕНТКА МАРТА ФЕДІНА У СКЛАДІ ЗБІРНОЇ ВИБОРОЛА СРІБНУ МЕДАЛЬ НА ЧЕМПІОНАТІ СВІТУ З ВОДНИХ ВИДІВ СПОРТУ 2024 РОКУ

пи набрали 243.3167 бали. До складу збірної входить студентка соціологічного факультету Каразінського університету Марта Федіна. Це 25-та медаль у доробку наших синхроністок за всю історію виступів на чемпіонатах світу. Змагання у Досі тривали до 9 лютого.

Вітаємо Марту з досягненням! Зичимо сил і наснаги для нових спортивних звершень!

Текст: Маргарита МОРОЗ.

2 лютого в Досі (Катар) стартував чемпіонат світу з водних видів спорту. Плавчині з Харкова стали срібними призерами й у фіналі акробатичної гру-

Фото:

Ukrainian synchronized swimming.

Вітання!

МАРИНА ЛИТОВЧЕНКО ВИБОРОЛА ТРИ СРІБЛА В ЗМАГАННЯХ ІТТФ PARA TABLE TENNIS FA.40

Випускниця соціологічного факультету Каразінського університету, представниця Опікунської ради Kharkiv Karazin University Foundation Марина Литовченко виборола три срібла в змаганнях з паранастільного тенісу!

Змагання ITTF Para Table Tennis FA.40 відбувалися у м. Гіза (Єгипет) з 24 до 27 січня 2024 року. Серед учасників – представники 26 країн світу.

Марина Литовченко здобула три срібні нагороди в індивідуальних, парних та міксованих змаганнях!

Вітаємо Марину Литовченко з новими спортивними досягненнями! Бажаємо успіхів, наснаги й удачі в майбутньому!

Юлія БАГЛИК.

Події

ЗУСТРІЧ КАРАЗІНЦІВ З ПРЕДСТАВНИКАМИ УНІВЕРСИТЕТУ РЕГЕНСБУРГА

Відбулася зустріч викладачів і студентів Каразінського з президентом Університету Регенсбурга Удо Гебелем за участю декана факультету біології та доклінічної медицини Ральфа Вітцгала, членів секретаріату молекулярної та клітинної анатомії Еви Чіра та Ольги Майер, професора кафедри анатомії та ембріології людини Рудольфа Фусхофера, представника кафедри мікробіології Роберта Райхельта.

Від імені представників Каразінського університету, зокрема ректора Тетяни Кагановської, проректора Анатолія Бабічева, декана медичного факультету Тетяни Лядової, виклада-

чів і студентів медичного факультету з промовою виступила куратор студентів Жанна Сотнікова-Мелешкіна. Вона висловила щире подяку та велику повагу організаторам з боку Регенсбурзького університету за їхній винятковий внесок у цей складний період для України.

Неймовірна соціальна та психологічна допомога, готовність надавати навчальні, матеріальні, часові ресурси надихає та дозволяє всім каразінцям впоратися з важкими викликами, пов'язаними з війною. Цей проєкт дозволив продемонструвати велику підтримку Німеччини незалежній Україні у площині академічної освіти.

Студентка 2 курсу медичного факультету Софія Петрова від імені всіх учасників програми за обміном висловила вдячність за потужну підтримку, яку надає Університет Регенсбурга в такий непростий час для всього українського суспільства. Вона зазначила, що можливість долучитися до очних занять з анатомії, фізіології, гістології та мікробіології у німецькому виші для майбутнього лікаря – це неоціненний досвід, який залишиться з кожним впродовж усього життя.

Учасники проєкту висловили сподівання, що меморандум між Регенсбурзьким і Каразінським університетами буде не тільки документом про міжнародну співпрацю, а й символом об'єднання академічних спільнот Німеччини та України.

Зустріч пройшла у теплій та дружній атмосфері, студенти власноруч виготовили смаколики за національними та сімейними рецептами.

Юлія БАГЛИК.

Досягнення! Спорт!

«ЗМОГТИ Й ПЕРЕМОГТИ!» – ЧЕМПІОН УКРАЇНИ ТА ЄВРОПИ ЗІ СТРІЛЬБИ З ЛУКА, СТУДЕНТ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ МИКИТА ДЮНЯШЕВ

Микита Дюняшев – харків'янин, студент юридичного факультету, Каразінського університету. У свої 19 років уже побудував міцний фундамент своєї спортивної кар'єри зі стрільби з лука. Юнак є багаторазовим чемпіоном України серед молоді, призером етапів Кубка України, переможцем фіналу Кубка України, у 2023 встановив новий рекорд на 70 м, 6-й на чемпіонатах світу серед молоді 2023 та 2021 років у команді, 9-й на індивідуальному змаганні на чемпіонаті світу 2023 також серед молоді, бронзовий призер чемпіонату Європи, переможець етапу Кубка Європи у 2021 році. З 2021 року в складі молодіжної збірної України, з 2023 року – національної.

Поговоримо про спорт і навчання та дізнаємося, які амбітні цілі Микита ставить собі на новий сезон.

– Якими спортивними досягненнями пишаєшся за 2023 рік?

– *Минулий сезон можна вважати найкращим на цей час у моїй спортивній кар'єрі. Проте я не можу сказати, що особливо пишаюся чимось серед результатів. Для мене важливо не перемогти когось, а перемогти себе. Пишаюся тим, що присутився менше помилок, ніж минулого сезону, завдяки чому досягнув рівня, про який раніше міг лише мріяти.*

– Як вдається поєднувати тренування та навчання, щоб досягти успіхів як у спорті, так і в навчанні?

– *Насправді, поєднувати професійний спорт з успішним навчанням досить складно. У будь-якому випадку щось буде переважати, десь з'являться прогалини. Можна звичайно сказати, що я навчився все поєднувати, але це буде брехнею. Нерідко з'являються проблеми як у спорті, так і в навчанні. У цих випадках головною рушійною силою є мета. Саме наявність мети у двох сферах дозволяє оптимально розподілити свої сили й після падіння підійматися знову на ноги.*

– Як минула твоя сесія? Як вона вплинула на спортивну підготовку?

– *Вельми доречно питання, оскільки завершення сесії в мене було під час навчально-тренувального з'їзду збірної України. Розклад кожен день був заповнений з 7:00 до 20:00. Завдяки розумінню тренерів мені вдалося без перешкод, досить непогано, скласти екзамени, хоча й під час навчального семестру я був зайнятий спортивною діяльністю.*

– Як цілі ти ставиш перед собою в новому спортивному сезоні?

– *Зважаючи на те, що минулий сезон подарував мені місце в національній команді України, на цей сезон у мене плани також грандіозні. Як відомо, під час цього сезону будуть Олімпійські ігри в Парижі, та зазіхати на них уже досить мрійливо, хоча й хотілося б. Я реаліст, тому планую досить пристойно виступити на двох чемпіонатах Європи, здобути нарешті звання майстра спорту міжнародного класу і, звичайно, залишити за собою місце в національній команді на наступний рік.*

– Як вплинула війна на твоє особисте життя та спортивну кар'єру?

– *Повномасштабне вторгнення було досить близько до того, щоб перекреслити мою спортивну кар'єру назавжди. До того ж у кінці лютого ракетною було розбито спортивний комплекс, у якому я починав свою кар'єру, і де був мій інвентар. Це був жахливий удар. На щастя, моя «зброя» виціліла та вже за кілька днів під обстрілами й вибухами мені вдалося забрати її до себе. Обставини склалися так, що в кінці березня я вже відновив тренування та у відносній безпеці тренувався далі. Проте для мене стало неможливим розвиватися в безпеці, поки мої рідні й близькі люди мають кожного дня перебувати під регулярними обстрілами. За кілька місяців я повернувся додому та продовжую жити, розвиватися й досягати нових вершин*

тут, попри постійну загрозу для життя.

– Як вирішуєш складнощі, пов'язані зі змінами в житті через війну?

– *Така різка ескалація збройного конфлікту для всіх українців була тим моментом, який поділяє життя на «до» та «після». Я не був винятком. Ужє не можу згадати, яким було життя до цього. Подивитися лише на Харків, який, на мій подив, кожного дня живе повним життям, навіть якщо вночі його намагаються розбомбити. Менталітет українців такий, що як сильно би нас не штовхнули, ми все одно адаптуємося й будемо жити далі. Тому важко навіть судити про складнощі, які в мене виникли через війну, бо все життя – це складнощі, а їх вирішення цілком залежить від адаптації до обставин. Можу лише сказати, що я зміг пристосуватися й жити далі.*

– Які плани на майбутнє? Як долати меш виклики спорту, навчання та обставини війни?

– *У вирі подій, які відбуваються зараз, важко будувати конкретні плани. Звичайно, я планую займатися спортивною і навчально-освітньою діяльністю в перспективі, проте не можу бути впевненим, що війна не зруйнує мої плани так, як і мільйонів українців...*

Матеріал підготувала
Дар'я ГРЕЧУХА, студентка.

До дня народження Василя Каразіна

НАЩАДКИ СКАЖУТЬ ДЯКУЮ!

ВІД РЕДАКЦІЇ. Коли б Людина жила стільки, як їй відпущено Природою за геніальним І. І. Мечниковим, Василю Назаровичу КАРАЗІНУ (1773-1842) 30 січня виповнюється 251 рік. Спецкори газети звернулися до університетської громади із проханням сказати своє слово з нагоди дня народження Каразінського та дня народження його засновника.

Професор Іван КАРПЕНКО, декан філософського факультету: «Величезна вдячність Василю Назаровичу за своєчасне осяяння ідеєю університету та напрочуд вдалий вибір місця його відкриття. Харківському університету бажаю спроможності самостійно формулювати ідеали свого розвитку та здатності втілювати їх у життя».

Доцентка Олена МУРАДЯН, деканеса соціологічного факультету: «Дякую університету за те, що він рідний ДІМ для всіх нас. Бажаю, щоб Каразінський ніколи не забував дотримуватися власного Кодексу цінностей, але не приймав би нічого, навіть Кодекс, як догму. Дорогий Каразінський, залишайся храмом думки, храмом дискусії. Бо без дискусії вмирає думка, а без суперечностей припиняється життя. Бажаю тобі вічно жити в нескінченному розвитку й постійному становленні. Спасибі тобі й довгих тобі століть! І вам спасибі, Василю Назаровичу, за все, що ви зробили для університету! Довгих і вам століть у нашій пам'яті, у пам'яті вдячних нащадків, у пам'яті вашого й нашого улюбленого університету!».

Олександр НОВАК, доктор філософії історичного факультету: «Каразінський університет високо тримає марку першого класичного закладу вищої освіти в Україні. Василю Назаровичу Каразіну низький уклін за те, що він виборював Харкову статус академічного центру на додачу до торговельного й адміністративного».

Михайло ГУРТОВИЙ, студент факультету геології, географії, рекреації і туризму, військовий: «Шановний Василю Назаровичу! Дякую за університет, що сформував мене як особистість та патріота. У цей непростий час хочу побажати мирного неба не тільки над університе-

том, а й над усією Україною. Не забуваймо, що фронт – усюди, наближаємо Перемогу щодня разом!»

Карина БОНДАР,
Меланія РИБАЛКО,
наші спецкори.

Каразінці під час війни

ДОЦЕНТ РОМАН ГАЛИЧ: «МИ ЗРОЗУМІЛИ, ЩО ЦЕ НАСПРАВДІ ОЗНАЧАЄ – БОРОТИСЯ ЗА ТЕ, ЩОБ БАТЬКІВЩИНА ВИЖИЛА І ЩОБ ТИ ВИЖИВ РАЗОМ З НЕЮ Й ЗАРАДИ НЕЇ»

24 лютого 2024 року – два роки повномасштабного вторгнення. 14 квітня 2024 року, 10 років тому, день, коли офіційно розпочалась антитерористична операція, а де-факто – день, коли почалась російсько-українська війна. Після введення російських військ до Криму, псевдореферендуму під дулами автоматів та анексії півострова, російські війська спробували окупувати східні регіони України. Саме тоді й розпочалась боротьба за фундаментальні цінності та велика війна для Романа Галича, доцента кафедри банківського бізнесу та фінансових технологій ННІ «Каразінський банківський інститут» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидата юридичних наук. 10 років тому в Донецьку, де він мешкав та викладав «Конституційне право України» у юридичному інституті, як свідомий правник, патріот, науковець, Роман Галич намагався донести людям Донбасу, що вони заручники згубної російської пропаганди, розтлумачити, що Україна суверенна держава, говорити про цілісність та Конституцію України, закони, що є недоторканими і за порушення яких доведеться нести відповідальність, намагався вберегти від кремлівської пастки... Говорив і закликав не зраджувати Батьківщину! Позаяк, наразі сумно знизуює плечима в нашій розмові, мовляв, що, напевно, його боротьба була марною для країни, згряя зрадників розросталася в донбасівському лігві, тому довелося розділити долю донеччан-переселенців та переїхати до Харкова, аби вберегти свою родину від агресора.

Перш ніж перейти до діалогу, кілька слів про нашого співрозмовника. Роман Володимирович закінчив Національний юридичний університет імені Я. Мудрого у 2011 році та здобув кваліфікацію магістра з права. У 2013 році як здобувач Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка захистив кандидатську «Трудове право; право соціального забезпечення». З того часу працював на посадах начальника від-

ділення у кримінально-виконавчій службі України, викладача кафедри конституційного і міжнародного права Донецького інституту Міністерства внутрішніх справ України, юрисконсульту у приватному та державному секторі, старшим науковим співробітником Харківського інституту Національного банку України, доцентом кафедри фінансів, банківської справи та страхування Харківського інституту ДВНЗ «Університет банківської справи». З 2020 року працює на посаді доцента в ННІ «Каразінський банківський інститут» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Є головою відділення Асоціації правників України Полтавської області. Розробив безпекові курси для дистанційного навчання, є автором понад 40 публікацій, зокрема: двох монографій, навчального посібника з грифом Міністерства освіти і науки України, статей у фахових виданнях, що внесено до міжнародних наукометричних баз Web of Science. Володіє іноземною мовою. Стажувався в ЄС.

– Пане Романе, чи не важко відновити подробиці того, як ви зустріли 24 лютого 2022 року вже в Харкові, адже вас наздогнала війна удруге?

– Як і всі українські родини – зустріли гнівом та злістю. Прокинулися зранку від ракетних ударів, бачили вибухи з вікна оселі. Ми мешкали в Харкові, на Олексіївці, у районі близькому до Белгородської траси, звідки загарбники планували швидко операцію – за традиційною радянською концепцією глибокого прориву. Перша реакція на рівні рефлексів – зберегти рідних та родину. Ця мета ключова, зберігається й понині. Війна триває 10 років. І для моєї родини почалася у 2014 році, у Донецьку. Тому події 24 лютого переніс, можливо, легше, ніж інші, бо це не було несподіванкою, холоднокрівно розумів, що війська РФ будуть наступати з усіх боків неминуче по всій Україні, однак усвідомлював, що доведеться вдруге наново розпочинати життя, бо все ж таки душею до Харко-

ва прикитів. У березні вже було досить нестерпно перебувати на Олексіївці, тому вирішив перевезти родину до Полтави. Досить багато впродовж цього року їжджу містами України в робочих відрядженнях. Так і живемо переселенським життям.

– Найбільші труднощі, ризики, які спіткали вас у час боротьби з окупантом?

– Переживання за особисте життя, якісь труднощі, коли твоя країна палає у вогні війни, долає глобальні загрози, відходить на другий план. Ти думаєш про близьких, як їх захистити, вберегти. На порядок денний виходить збереження та виживання не тільки родини, але й загалом держави, суспільства. Ми віримо в ЗСУ, ми віримо в перемогу, ми віримо у світ і світле майбутнє з темною плямою, яка залишилася в нашому серці. І цим я не відрізняюсь від усіх українців, які готові бути без світла, без води, аби тільки без москалів. Це вже настільки самодостатнє твердження,

Каразінці під час війни

що це лихо і не є лихом, і що ми його в єдності переживемо та все подолаємо.

– Чи вдалося в умовах війни реалізувати розпочаті наукові та освітні проєкти, зокрема, і міжнародні?

– Такі скрутні часи, які ми маємо, активізували глибинні ресурси, мотивували працювати більше й краще. Це основний урок війни, який потрібно виносити для себе, оскільки треба боротися попри все. Тому є, що і 2022 і вже 2024 записати в актив. Пригадую початок весни 2022 року, серйозний наступ у березні, а мені продовжують писати студенти: «Романе Володимировичу, перегляньте наші роботи, проконсультуйте». Разом з колегами Банківського інституту ми підготували декілька студентських робіт до участі у масштабному Безпековому форумі у Вільнюсі та Каунасі, Литва, в Університеті Миколаса Ромеріса. Робота студентства в контексті фінансової, національної безпеки тривала навіть у той тяжкий час, коли ракети та бомби змушували сидіти в підвалах. Пишаюсь нашими вихованцями, які у квітні успішно представили Каразінський університет, зокрема КБІ, своїми науковими роботами на міжнародній арені якнайкраще.

Наразі ми також завершуємо зі здобувачами наукові роботи щодо безпекової складової держави, готуємо їх до публікацій в авторитетних міжнародних збір-

никах. Нещодавно побачили світ наукові дослідження наших колег та студентів у вітчизняних наукових виданнях. Щодо наукової й освітньої діяльності, наголошую, Каразінський не лише не припиняв роботи, як на мене, наш заклад ще гостріше та ефективніше активізував процес навчання, адже нам потрібен результат – освічена нація. Банківський інститут продовжує втілювати спільно з Європейським університетом Віадрина (Франкфурт-на-Одері) проєкт щодо формування фінансових знань пересічних громадян, які не мають економічної освіти. Крім того, колектив Банківського разом з іншими

колегами втілює в життя масштабний Erasmus+K2 проєкту DEFEP “Distance Education for Future: best EU practices in response to the requests of modern higher education seekers and labor market” щодо запровадження найкращих практик ЄС з реалізації дистанційного навчання українськими закладами вищої освіти. Завдяки ректорату, зокрема Борису Самородову, традиційно починаємо численні захисти магістерських робіт саме іноземних здобувачів. На порядку денному інша повсякденна рутинна – дослідницька робота. Крім того, моя волонтерська робота з дітьми триває, вона зараз підтримана двома міжнародними проєктами, зокрема, “Save the children” авторитетної організації Великої Британії та в межах діяльності міжнародної організації з міграції в ООН.

– Розкажіть про професійну підготовку в Каразінському банківському інституті та популяризацію освіти через ігри для розвитку фінансової грамотності дітям та підліткам.

– Команда КБІ питаннями фінансової грамотності опікується понад 10 років. Вища освіта в галузі фінансів і банківської справи – одне, а профорієнтувати та підвищувати рівень фінансової культури громадян України – інше питання, яким також треба перейматися. Ще десять років тому, за даними міжнародних рейтингів, Україна займала низький рівень

Каразінці під час війни

показників фінансової грамотності населення. Але під егідою Національного банку України, а також за потужної підтримки та лобювання інтересів розвитку фінансової культури нашими колегами й нашого закладу фінансова грамотність стає однією з навчальних дисциплін і предметів до вивчення в середній школі. Позитивні зміни та результати маємо. Сподіваємося та робимо все можливе, аби попри війну продовжувати втілювати глобальну місію, аби українські діти ще зі школи опанували менеджмент та фінанси. Рік тому нічого насправді не працювало. Зайняти своїх дітей батьки не мали змоги. Тому й вирішили в Полтаві організувати центр художнього розвитку, навколо якого вибудовувалася команда волонтерів, активістів, які хотіли зайняти наших дітей розвитком різного напрямку: творчого, спортивного, розумового. Я виходив з того, чим я можу бути корисним. Тому розробив і запропонував школярам різні курси: лідерський, курс фінансової грамотності та курс, що розвиває правову свідомість дітей «Я – європеєць», які дуже полюбилися дітям. Діти – основна складова розвитку, де є діти, там є життя. Як би не було тяжко, але за підтримки різних організацій, життя продовжується, навіть за відсутності зарплатні, комфорту.

Жінки в науці

«НАШЕ ЗАВДАННЯ – ЗАНУРИТИ ШКОЛЯРІВ У ЦІКАВИЙ СВІТ НАУКИ». ІННА АФАНАСЬЄВА ПРО ВІДКРИТІ УРОКИ З ФІЗИКИ, РУЙНУВАННЯ БУДІВЛІ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ТА ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ФІЛЬМ «ЖИТТЯ ПРОТИ СМЕРТІ»

Інна Афанасьєва – доцентка кафедри прикладної фізики та фізики плазми ННІ «Фізико-технічний факультет», заступниця завідувача кафедри. Вона з осені 2022 року проводить відкриті уроки з фізики для школярів, також проводить лекції для дорослих. Пані Інна з перших днів війни не покидала Харків, брала участь у документальному короткому метрі про зруйновану будівлю фізико-технічного факультету. Наш університет має натхненних викладачів, які можуть бути прикладом та мотивацією.

Бо є діти. А діти є там, де батьки бачать можливість розвитку та активності для своїх дітей. Якщо буде працювати хоч один гурток – у цьому місці буде жвавіше життя. Весь цей рік ми проводили ігри з фінансової грамотності в безпечних локаціях у Харкові, Пісочині, Полтаві, прифронтових селах і селищах тощо.

– **Пріоритети, зміни та виклики в освіті?**

– Стратегічні цілі, затверджені нашим трудовим колективом, представлені нашою ректоркою, професоркою Тетяною Кагановською: зберегти відділи та підрозділи, тримати інтеграційний курс на європейський простір – амбітні та вивірені. На порядку денному – співпраця і з країнами Азії, зокрема, у контексті наукової діяльності. Найголовніше – повернути наших дітей до Харкова, відновити життя, яке було до війни.

– **Пане Романе, підбиваючи підсумки не лише двох років, а й самої війни, сподіваюся, переможного її завершення, що вважаєте найголовнішим для себе?**

– Розуміння, що справжня цінність нашого життя, наше призначення – ділитися

тим, що маєш – хлібом, знаннями, посмішкою. Від найпростішого: зателефонувати та запитати «як ти?» до чогось надзвичайно потужного та й до швидшого втілення мрії побувати, там, де не був, жити не відкладаючи життя на завтра. Саме ці цінності увійдуть назавжди в наші будні й після війни. За ці майже 10 років війни ми зрозуміли, що це насправді може означати – боротися за те, щоб Батьківщина вижила й щоб ти вижив разом з нею та заради неї.

– **Ваші плани, побажання нинішнім та майбутнім студентам?**

– Єдине, що я можу планувати: не полишати свою справу, працювати ще краще, ще завзятіше та з вірою в Перемогу. Студентам хочу побажати якнайшвидше поновити класичне навчання в улюбленому університеті, у затишних та безпечних аудиторіях. Що ми бажаємо для своїх дітей – тільки кращого, тому обирати треба найкращий університет України, а разом з ним і найкраще майбутнє. Маємо гідні заклади в нас в Україні. Щиро запрошуємо на навчання в Каразінський банківський інститут.

Ліна ТИМАРСЬКА.

– **Я знаю, що ви неодноразово проводили відкриті уроки для школярів. Розкажіть про цю частину вашої викладацької діяльності, з чого все почалося?**

– Коли була деокупована частина Харківської області, благодійна організація «Харків з тобою» вийшла на контакт з університетом. Вони домовилися, що ми будемо їздити з ними – я та викладач Олександр Гапон. У нас були не тільки лекції, а й те, що може зацікавити дітей – експерименти. Нам з Сашею подобалося, думаємо, дітям також. Поки дорос-

лим роздавали гуманітарну допомогу, з молодшими дітьми займалися волонтери, ми взяли на себе школярів. Намалалися показати фізику як науку, зацікавити. Зараз ми, в основному, проводимо заняття в Харкові: у школах, хабах, освітніх центрах, метрошколі. Мені завжди подобалося працювати з дітьми. Їхні питання та інтерес завжди додають сили викладачу. Зараз важко, коли весь час через екран, а так ми бачимо живі обличчя.

– **Чи поменшало людей на заходах після початку війни?**

Жінки в науці

– Мені здається, що й дітей в місті поменшало. Але на дні відкритих дверей в університеті завжди маємо анілаг. Приходять і діти, і дорослі – усі цікавляться. Іноді навіть не вистачає місць. Інтерес до університету, навіть попри війну, не згасає.

– А з ким вам більше подобається працювати: зі школярами, зі студентами, з дорослими?

– У кожного є свої принадні сторони. Дітям усе цікаво, вони ставлять питання, які навіть не можна уявити. До студентів я ставлюся як до колег, з якими можна бути на рівні, і я отримую від цього задоволення. Вони багато знають, приємно бачити, що вони мене розуміють. З дорослими також цікаво. Може, вони й знають загалом більше, ніж діти, але все одно для багатьох фізика — невідома наука.

– Можливо, є якісь моменти в роботі, які завдають найбільше клопоту? Найскладніші?

– Найбільш складно поєднувати багато різних сфер життя та все встигати.

– Я знаю, що протягом цих двох років ви залишаєтесь у Харкові. Що вам най-

більше запам'яталося з життя університету в перші дні війни?

– Напевно, те, коли в перший же день війни, поряд з факультетом розірвався град. І ввечері, коли я дізналася про це, відразу побігла дивитися. Мені здалося, що горить лікарня. Але зранку, коли ми вийшли з бомбосховища, уже було відомо, що це таки з факультетом біда. Для всіх це було дуже неочікувано. Коли ми зайшли в будівлю, мене вразило, що вилетіли залізні двері, але квіти на підвіконні залишилися стояти.

– Чи проводять наразі офлайн лабораторні роботи?

– Так, але не на факультеті. Там аварійна ситуація. Ще до війни ми мали договір про співпрацю з Національним науковим центром «Харківський фізико-технічний інститут». Ми туди перевезли частину обладнання, яке евакуювали з розбитого корпусу. Зокрема, обладнання для лабораторних робіт. Там ми й проводимо практичні заняття для тих, хто в Харкові.

– Якими своїми та факультетськими здобутками можете поділитися за ці два

роки війни?

– Здобутків багато. З останнього – це поїздка наших студентів на лабораторні роботи у Чеський технічний університет Праги, де вони керували пристроєм для утримання плазми – токамаком GOLEM. Чехи навіть запропонували продовжити співпрацю, бо студенти чудово себе проявили. Для всіх це був чудовий досвід, як науковий, так і мовний, адже все спілкування було англійською мовою. Наука продовжується. У нас є й нові гранти на кафедрі та факультеті. Наприклад, від Фонду Гумбольдта чи від Міністерства освіти та науки Німеччини. Попри складнощі, люди працюють, мають наукові здобутки, проявляють ініціативу, випускники факультету щоп'ятниці проводять семінари для студентів. У співпраці з Ігорем Гіркою ми почали перекладати навчальні матеріали для вчителів від Eurofusion. Працюємо, пливемо далі, підтримуємо репутацію факультету та, не дивлячись на труднощі, відкриваємо нові горизонти.

– Я переглядала документальний фільм із вашою участю «Життя проти смерті» від проєкту СЛІДІ. Чия це була ініціативна: зняти саме про будівлі фізико-технічного факультету?

– Цей проєкт націлений саме на документування наслідків російської агресії. Там був блок про те, як постраждала наука в Харкові. Нам запропонували, звісно, усі наші працівники погодилися. Відсутність інформації – найбільший жах. Коли ти не знаєш, що відбувається, ти наче без рук. Фільми цього проєкту не тільки в Україні транслюють, тому всі хотіли, щоб це задокументували та показали світу. І знімальна команда дуже професійна була, мені сподобалося це співробітництво.

– Можливо, маєте кілька слів побажань університету?

– Бажаю університету студентів та кваліфікованих викладачів, які знають свою роботу та люблять її!

Меланія РИБАЛКО, студентка.

Ексклюзивне інтерв'ю

АНЕСТЕЗИОЛОГИНЯ МАРІЯ МАТВЄЄНКО: «У ПРОФЕСІЇ ЗАЛИШАЮТЬСЯ НАЙБІЛЬШ СТРЕСОСТІЙКІ». РОЗМОВА ПРО НАГОРОДУ ВІД ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ТА ПРО ПОЧАТОК ВІЙНИ...

Як багато в нашому житті залежить від медиків. Лікарі, медсестри, санітари – люди, яким ми довіряємо своє життя. Земні янголи, які допомагають нам жити краще. Особливо ми пишаємося нашим медичним факультетом, викладачами, студентами, які відомі на всю країну та світ.

Марія Матвєєнко – завідувачка кафедри загальної хірургії, анестезіології та паліативної медицини. Вона працює лікаркою-анестезіологінею в Міській клінічній лікарні швидкої та невідкладної медичної допомоги імені проф. О. І. Мещанінова. Минулого року нагороджена орденом Червоного Хреста.

– Пані Маріє, розкажіть детальніше про нагородження, співпрацю із Червоним Хрестом.

– На початку війни, коли ми командою працювали в лікарні швидкої допомоги, ми

розпочали співпрацю з Червоним Хрестом. Склалася ситуація, коли були проблеми з водопостачанням, ми звернулися до начальника Червоного Хреста Харківської області, нам допомогли з водою. Потім ми з колегами-медиками додатково волонтерили. А коли була річниця заснування Червоного Хреста, з цієї нагоди та враховуючи, що триває війна, університет і лікарня рекомендували мене на здобуття відзнаки. Була децю здивована, адже я просто роблю свою роботу – допомагаю людям. На мою думку, велика честь отримати цю нагороду.

– Чи завжди ви знали, що хочете пов'язати своє життя з медициною, з анестезіологією?

– Свою долю я пов'язувала з медициною ще з раннього віку, хоча я спочатку займалась фізикою. Щодо анестезіології, на моє рішення дуже вплинула книжка Амосова «Думки та серце». У ній чітко зображені біологічні системи, фізика роботи організму, межа між життям та смертю. Анестезіологія якраз і об'єднує ці сфери. Потім доля занесла мене в Харків, у лікарню швидкої допомоги. Ця робота, як наркотик, ти повинен жити професією. Якщо кидаєш, тобі багато чого не вистачає, сумуєш за цим.

– Чи є аспекти роботи, які є викликом для вас?

– Початківці завжди стикаються з тим, що ти постійно поряд зі смертю. Це було викликом, але, на жаль, таке життя. У нас є і професійна деформація, можливо, ми стаємо більш цинічними та грубими. Але без цього неможливо. Кажуть, що медики – це інша форма життя. У нас інший гумор, філософія. Можливо, так і повинно бути...

– А це правда, що анестезіологи – найспокійніші в операційній?

– Напевно, неправда. Хоча вони повинні бути найспокійнішими, бо інакше все рухне. Хірург повинен працювати в спокійній атмосфері, а анестезіолог повинен чітко, швидко та професійно ухвалювати рішення щодо своїх кроків. Коли ти панікуєш або нервуєш, неможливо виконувати обов'язки якісно. Ми намагаємося себе контролювати, щоб вчасно зробити ту чи іншу маніпуляцію.

– А як ви ставитеся до міфу, що наркоз скорочує життя людини на 5-7 років?

– Анестезіологія – це достатньо молода спеціалізація в медичній практиці. Вона почала розвиватися тільки в минулому сторіччі. Під час наркозу ми повинні виконувати дії, щоб відключати свідомість. Тому дійсно, це минулого сторіччя всі речовини для наркозу загальної анестезії були токсичними. Але наука еволюціонує, фармакологія також. Зараз ми маємо вже зовсім інший світ, кардинально. Навіть останні 20 років відбувається потужний прогрес у фармакологічних засобах, які ми застосовуємо в анестезії. Також маємо великий прогрес щодо апаратури, що використовуємо. А всі ці чутки, вони йдуть ще з минулого. Таке було в історії, але зараз інакше.

– Я знаю, що ви весь час працювали та викладали в Харкові. Скажіть, будь ласка, що вам найбільше запам'яталося з перших місяців війни?

– У кінці березня нам дозволили деякі речі забрати з кабінету. Ми прийшли в наш корпус, було холодно. Нам здавалося, що ми з колегами не бачилися багато років. Ми взяли комп'ютер, документацію, речі

Ексклюзивне інтерв'ю

з кабінетів, дівчата забрали туфлі на підборах. Потім ми вийшли з університету, стояли біля сходів, хотілося розмовляти й розмовляти, але як почався обстріл, ми швидко розбіглися. Наступного разу побачилися вже місяці через два, не раніше. Було боляче на все дивитися. Наш симуляційний центр не постраждав. Але в нас була університетська лікарня на П'ятихатках, поряд із будівлею фізико-технічного інституту. На жаль, вона зруйнована. Намагались евакуювати, але йшли активні бойові дії. Зараз будівля не підлягає ремонту.

– А як змінилось ваше життя у професійній сфері після повномасштабного вторгнення?

– Саме після початку вторгнення з'явилася наша профільна кафедра, що займається анестезіологією, інтенсивною терапією. Напрямок складний, а профільної кафедри раніше не було. Це дало нам змогу більш ретельно, детально, якісно готувати на післядипломному рівні інтернів. У цьому є позитивний момент, бо спеціальність потрібна: анестезіологів не вистачає на фронті та в цивільних лікарнях. Наша професія – високий рівень відповідальності. Фахівці повинні мати достатньо практичних навичок, і, звісно, теоретичних. Анестезіологія – це й про хірургічні напрями хвороби, внутрішні хвороби, фізіологію організму, це складна спеціалізація в медицині.

– У вас педагогічний стаж уже понад 10 років. Чи не думали ви колись покинути викладання та повністю перейти до роботи лікаря?

– Я починала з того, що працювала виключно лікарем. Потім прийшла до того, що хочу ділитися знаннями й досвідом. Тому в мене було все навпаки. Інколи бувають моменти, коли намагаєшся ділитися знаннями, запрошуєш на тренінги розбирати практичні цікаві клінічні випадки, а з 10 приходять 2 людей, і тоді думаєш: навіщо це все, краще піду працювати, бо там

видно результат. Коли пацієнт майже помирає, ти тяжко виснажливо працюєш, а потім людина виживає, починає розмовляти, стає дуже приємно емоційно, це не передати. Зі студентами іноді буває розпач, але коли через декілька років вони приходять вже до лікарні та ти бачиш, що це було не дарма, тоді розумієш, що потрібно це робити паралельно – працювати та викладати. У майбутньому планую опану-

вати новинки техніки, впроваджувати їх в навчальний процес, тренувати інтернів. Головна мета – виховувати досвідчених спеціалістів, які володіють більшістю актуальних та сучасних методик.

Меланія РИБАЛКО, студентка.

Волонтерство

СЕРЦЕ, ЩО Б'ЄТЬСЯ В РИТМІ ЗАХИСНИКІВ

Уся спільнота Каразінського університету низько вклоняється усім захисникам України та прагне бути надійним тилом. Волонтерська діяльність в університеті не просто обов'язок, а вираження справжнього духу солідарності та відданості нашим ЗСУ. Ідея служіння та героїзму переплітається з кожним кутком нашого закладу вищої освіти. За два роки повномасштабного вторгнення рф студенти університету активно волонтерять – не лише збирають кошти, донатять, але й підтримують дух військовослужбовців та їхніх родин. Ділимося історією справжнього патріотизму та непохитної підтримки від студентів та працівників Каразінського університету.

Захід за заходом, ініціативи каразінських волонтерів не припиняються попри ворожі обстріли. Каразінці організують благодійні ярмарки та лекції, психологічну підтримку для військових, що повертаються додому з фронту. Не лише словом, але й справою.

Тема волонтерства дуже близька і для деканеси соціологічного факультету, пані Олени МУРАДЯН:

– У цьому питанні відчутно єднання всього Каразінського університету:

студенти різних факультетів активно допомагають одне одному в розповсюдженні інформації про збори, акції та регулярно беруть у них участь. За останні два роки, наприклад, ми активно співпрацювали з нашими партнерами з наукових проєктів, разом з якими організували декілька акцій безплатного розповсюдження наборів для вирощування мікрозелені, харчових продуктів в умовах життя в урбанізованому просторі під час війни. Таких акцій було декілька, і всі вони знаходили свою підтримку. Це спільні акції разом з ГО «Необмежені можливості» на чолі з нашою випускницею, науковицею, чемпіонкою світу Мариною Литовченко; мініпроєкт «Кожен може стати фермером: створення нових харчових ланцюжків у місті Харків», який реалізував соціологічний факультет Каразінського університету в межах проєкту FUSILLI за сприяння Програми розвитку ООН та за фінансової підтримки Європейського Союзу в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру спільно із партнерами ГО «Грінландія»; продукція виробництва сіті-ферми з вирощування мікрозелені «Green for you»). Тут окремо зверну увагу, що до наших волонтерських ініціатив доєднуються й наші партнери з інших країн, наприклад, найактивніши-

ми є Університет ОслоМет (Норвегія), UNWLA (Ukrainian National Women's League of America – Спілка українок Америки).

Ні для кого не секрет, що каразінці – це сім'я, не одне покоління студентів і випускників тут знайшли для себе споріднених духом людей, з якими продовжують йти по життю. Надійним тилом для наших студентів, викладачів і випускників, які мужньо стали на шлях захисту Батьківщини, вступивши до лав ЗСУ, завжди буде Каразінський. Працівники та студенти соціологічного факультету з перших тижнів війни активно долучалися до різноманітних зборів, організованих нашими випускниками, а також ми ініціювали внутрішню мережу взаємної фінансової підтримки для тих, хто евакуювався в інші міста та країни або перебував у скрутному становищі за місцем свого проживання. Ми увесь час перебуваємо в тісній співпраці з нашим студактивом, тому вони відкрито звертаються з ініціативами щодо організації того чи іншого збору. І ось якось природно виникла ідея організувати збір саме для бригади одного з наших студентів, який перебував на той момент у лавах ЗСУ – із цього вийшло декілька серйозних результатів, про які ми писали на наших сторінках у соціальних мережах. Ми вдячні кожному й кожній, хто долучався до спільної справи соціозборів! Разом перемаємо!

Тему волонтерства досліджувала
Поліна ГОНЧАРЕНКО,
студентка.

Освіта попри війну

ВІЙНА НЕ ПЕРЕШКОДА: ЧОМУ ІНОЗЕМНІ СТУДЕНТИ ОБИРАЮТЬ КАРАЗІНСЬКИЙ

Нещодавно УДЦМО провело опитування, у якому взяли участь майже три з половиною тисячі іноземних студентів. Директорка Українського державного центру міжнародної освіти Олена Шаповалова зробила підсумки, що кожен четвертий іноземець навчається в Україні через якість навчання. Лідерство за популярністю серед іноземних університетів очолює Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Найбільш популярна наука – медична. Ми поспілкувались із заступником декана по роботі з іноземними студентами Олександром Козловим, аби дізнатися, чим приваблює іноземних студентів навчання в нашому університеті; як навчаються в Україні ті іноземні студенти, що приїхали сюди ще до або на початку повномасштабного вторгнення.

– Пане Олександр, скільки іноземних студентів навчається цього року?

– На медичному факультеті Каразінського університету станом на цей час навчається майже 300 здобувачів вищої освіти з-поміж громадян інших країн та осіб без громадянства. Переважна більшість студентів медичного факультету з Індії, Туреччини, Нігерії, Ізраїлю, Марокко, Сирії, Ірану та інших країн.

– Які спеціальності є найпопулярнішими серед іноземних студентів?

– На медичному факультеті на цей час одна спеціальність – 222 «Медицина». Саме її й обирають майбутні лікарі з кількох десятків країн.

– Які виклики та переваги існують для іноземних студентів під час навчання в університеті?

– Складно відповісти на питання. Більше скажуть самі студенти. З боку адміністрації факультету бачимо для наших студентів розширені можливості опанування практичних навичок в умовах найкращого симуляційного центру країни, можливості отримання міжнародних сертифікатів за майже трьома десятками короткотермінових програм та навчання в класичному університеті з потужною фундаментальною підготовкою, яку забезпечують викладачі декількох факультетів. Повною мірою реалізувати всі переваги вищої медичної освіти в Каразінському наразі важко у зв'язку зі складною безпековою ситуацією та обмеженням на проведення офлайн-заходів.

– Якою є медична практика для іноземних студентів у прифронтовому місті? Які можливості та особливості цього досвіду?

– Практична частина навчання у зв'язку зі збройною агресією російської федерації була перенесена на освітні онлайн-платформи, можливості яких використовують на повну. Додали до навчальних прийомів онлайн-лекції, відеодемонстрації лікувально-діагностичного процесу, онлайн-огляди пацієнтів, прямі трансляції з лікарень тощо. Визнаю, що повністю замінити безпосередню участь студентів у лікувальному процесі в умовах реальної клінічної практики неможливо. Сподіваюсь, це тимчасове рішення у відповідь на виклики сьогодення. Серед альтернативних шляхів створення умов для практичного навчання медичний факультет запропонував освітній хаб на базі університету-партнера та клінічної бази Каразінського університету в Івано-Франківську, який працює вже другий рік; безперервне проведення додаткових, практично орієнтованих освітніх заходів у безпечних умовах у Харкові. З огляду на безпекову ситуацію студентам надають можливість обрати навчання в умовах реальної клінічної практики на клінічних базах медичного факультету, які продовжують працювати та завжди знайдуть можливості для навчання, але ці рішення ухвалюють студенти особисто. Проте це виняток, аніж правило.

Освіта попри війну

Важлива думка іноземних студентів у виборі нашого вишу попри повномасштабне вторгнення росії.

Андрій Гусєв, студент-медик з Ізраїлю: «Університет я обрав через дві однаково важливі складові. Ціна навчання на момент вступу була значно нижча, ніж, наприклад, у Харківському національному медичному університеті. Навіть у такий складний час навчання дуже круто організовано, продовжуємо майже так, як і до війни. Бази доступні, ми ходимо до пацієнтів, вивчаємо теорію та практикуємо. Я вважаю, що медичний факультет розумно та професійно адаптувався до ситуації у прифронтовому місті. Зараз я навчаюсь на лікаря загального профілю, а вже з наступного року оберу більш вузьку спеціальність».

Мохамед Двікат, студент-медик з Палестини: «Про університет я дізнався від своїх друзів, довідався, що Каразінський визнаний у світі, дає прекрасну освіту. Це були найголовніші причини обрати саме його. Навіть у такий складний час для України навчання в університеті не погіршилось. Я вважаю, що працівники університету роблять усе можливе, щоб студенти отримали якісні знання та досвід. В майбутньому планую отримати диплом медика та залишитись працювати в Україні».

Мохамед Хваїгер, студент-медик з Палестини: «На мою думку, Каразінський – найпрестижніший університет України. Навчання онлайн трохи складніше для мене, але враховуючи ситуацію, це найкращий вихід. Зараз я працюю та допомагаю іншим іноземним студентам вступати до університету. У майбутньому планую залишитись працювати в Україні, тому що полюбив Харків та хочу жити тут надалі. Миру Україні, перемоги, процвітання, щоби скоріше відновилось повноцінне навчання та життя».

Любов АНТОЩЕНКО, студентка.

Випускники – наша гордість!

КІНОРЕЖИСЕР ЯРОСЛАВ ЛОДИГІН ПРО УНІВЕРСИТЕТ, ВІЙНУ ТА ХАРКІВ

Випускник історичного факультету Каразінського університету, відомий український кінорежисер, сценарист, радіо- та телеведучий продовжує наповнювати скарбницю української культури. У світі кіно та театру ім'я Ярослава Лодигіна давно стало символом якості та глибини. З 2019 по 2022 рік пан Ярослав – член правління Суспільного мовника, відповідальний за платформу телебачення, член Європейської кіноакадемії (найвідоміша його робота – «Дике поле»), продюсер та автор ідеї документального серіалу «Колапс: як українці зруйнували імперію зла». Він є одним із засновників інтернет-радіо «Аристократи» та музичної премії A-Prize. Було приємно, що митець одразу відгукнувся на запрошення поспілкуватися спеціально для газети «Каразінський університет». Ексклюзивно пан Ярослав поділиться університетськими спогадами та своїми найближчими творчими планами, які й у лихоліття війни пов'язані з нашою країною.

– Пане Ярославе, можете розповісти чому обрали історичний факультет?

– Я з дитинства був захоплений історією, але потім трохи втратив інтерес, однак завдяки моїм першим вчителям із 46-ї школи історія вийшла на перший план. Згодом я навчався в університетському ліцеї, де директором був Сергій Володимирович Д'ячков. Там історію викладав теперішній декан факультету Сергій Дми-

трович Литовченко. Саме його лекції змусили мене по-новому закохатися в історію. У той час я грав у гумористичному театрі ArtStart у Харкові та міркував, який виш обрати. У мене був вибір між театральним напрямом і історичним. Але рівень театральних університетів був невисоким, тож історичний факультет Каразінського був для мене досить природним вибором, адже там уже були мої улюблені викладачі. Мої батьки були пов'язані з університетом: батько навчався на фізика-ядерника, а мама колись працювала там. Тому Каразінський для мене був єдиним університетом у Харкові. Я навчався на очній формі два курси, а потім перевівся на заочну та переїхав до Києва. Моє студентське життя в кампусі було недовгим, але дуже цікавим. Я встиг вхопити базову систему, як навчатися історії. Мені здається, що саме ці базові найважливіші дисципліни допомогли мені в подальшому саморозвитку.

– Пригадуєте найкращих викладачів?

– Сергій Дмитрович Литовченко – безумовно талановитий лектор, який запаливав інтерес до історії, пояснював події з погляду логіки, а не просто набору дат.

Сергій Володимирович Д'ячков став моїм науковим керівником і я захищав у нього диплом. Для мене він довгий

час був близькою людиною, ми подекуди їздили у спільні експедиції. Мудрий, чесний та лояльний. Я не був суперстудентом, бо завжди відволікався на свої ідеї, роботу, але Сергій Володимирович постійно підтримував та допомагав.

Також згадую Сергія Івановича Посохова, він швидко зрозумів мою натуру, давав настанови. Пам'ятаю відверті розмови в нього в кабінеті, де він намагався дати мені життєві уроки, які згодом мені знадобилися. Зі своєї сентиментальної сторони я згадую Сергія Михайловича Куделка, інтелігентну цікаву людину. Він зачаровував своїм розумом, мабуть, він мене не пам'ятає, але досі згадую його із теплом. Історичний факультет – це плеяда найкращих фахівців, мені дуже пощастило з навчанням.

– Незабутні спогади зі студентства?

– Найяскравіші спогади для мене – це завжди літо, коли Сергій Володимирович Д'ячков очолював археологічні експедиції в Херсонес і Чембало в Криму. Я приєднався до цих експедицій ще з лицейських років і потім їздив майже кожного літа. До нас там майже не було експедицій, тому досліджувати було дуже цікаво. Ми досліджували історичні об'єкти, унікальні знахідки для нашого регіону. Це була важка робота в дружній атмосфері. До речі, зі студентських років почав мріяти знімати

Випускники – наша гордість!

кіно. Пам'ятаю, як у студентські роки підійшов у клубі до Сергія Жадана й сказав: «Дай свій телефон. Хочу зняти фільм за твоїм романом».

– Які знання та науку дав вам університет? Як вони допомогли у вашій роботі?

– Насамперед методологія навчання, яка потім дозволяла мені швидко орієнтуватись у знаннях, розуміти, де вони лежать та як структуровані. Я навчився відрізняти правду від брехні, бачити недолугість якихось вигаданих концепцій, знати, які питання необхідно поставити, щоб дізнатись правдивість. Вважаю, що історія є однією з найважливіших наук і людина, яка незнайома з історією, сліпа та небезпечна для інших. Підходити історично до питання чи ситуації, щоб не бути ошуканим, – це найголовніше, чого я навчився.

– Ваше кредо по життю?

– «Буває, ти їси ведмедя, буває він їсть тебе», – говорив Лебовський з популярного фільму братів Коенів. “Sapienti sat” у перекладі – «розумному достатньо». Наприклад, коли в старовинних текстах автор довго щось пояснював, а потім кидав справу, він писав цю фразу. Я думаю, що не треба витрачати час на бовдурів, адже всіх не навчили.

“So it goes”, – від Курта Воннегута в «Бійні номер 5». Він писав це кожного разу, коли в романі хтось помирав. Вірю, що це хороша філософська позиція до питання нашої кінцевості. Далі буде.

– У що ви зараз занурені?

– Я занурений зараз у розробку декількох проєктів, вони пов'язані з українською історією. Відчуваю велику потребу, запит та важливість, з історичних знань, які вже є, накопичених, опублікованих, створювати якісь популярні продукти: художні фільми, серіали, документальні фільми, щоб якомога більше

людей знайомилось з історією. Працюю зі сценаріями, кіносвітом, підготовкою до виробництва проєктів. Також я написав лібрето до опери, зараз із колегами працюємо над створенням музики до цієї опери. Працюємо над фільмом про війну в Чорному морі... І, звичайно, я занурений у події, які відбуваються в країні, у новини, аналітику, підтримку ЗСУ. Поки мій час не настав приєднатися до фронту, намагаюся бути максимально корисним у тилу.

– Яким ви бачите Харків?

– Я був у Харкові останній раз у травні минулого року, то бачу Харків через новини, розповіді моїх друзів. Бачу місто, яке переживає велику кількість випробувань і трансформації. Зараз це зосереджене місто, яке усвідомлює своє близьке розташування до фронту. У майбутньому бачу Харків частиною України, адже поділяю думку, що Харків, Львів та Київ формують хребет України. Без одного з цих міст не буде України. Функції міста можуть змінитися, адже воно не буде транзитним та торговим, а також доведеться вирішувати питання зі студентами, бо їхня безпека є найголовнішою. Думаю всім харків'янам та загалом українцям необхідно подумати про те, що буде із Харковом у майбутньому.

– Яким бачите Каразінський у майбутньому?

– Звичайно, буде багато викликів, але я не маю сумнівів, що університет вистійть та залишиться одним із голов-

них університетів країни. У майбутньому він мусить віднайти себе на мапі найкращих університетів Європи та світу, бути цитованим, зосередженим на науці та технологіях. Мені б дуже хотілося, щоб університетські праці можна було читати у відомих виданнях та їх можна було легко знайти.

– Який режисер мав вплив на вашу творчість?

– Тарантіно, Лінч, брати Коени. Останні – це взагалі для мене найкрутіші: різні, смішні, захопливі, вони знімають кіно заради кіно. Люблю фільми з Брюсом Лі, повільні атмосферні фільми, навіть без сюжету, вестерни та істерни, пригодницькі фільми.

– Що можете побажати студентам та абітурієнтам?

– Хочу побажати повернення до повноцінного офлайн-навчання, щоб настав мир, можна було ходити до університету, обідати в каразінських їдальнях, наповнювати великі аудиторії, тусити в бібліотеці, закохуватися, гуляти в парках. Я бажаю нормального студентського життя. Сумно усвідомлювати, що студенти вимушені зараз проводити свої студентські роки за екранами, а не в університеті. Миру, перемоги та спокою нашому місту!

– Дякую, пане Ярославе, за інтерв'ю. З нетерпінням чекаємо на ваші подальші кінороботи!

Любов АНТОЩЕНКО, студентка.

Випускники – наша гордість!

«ТАК НАВЧИВ КАРАЗІНСЬКИЙ – ЗАВЖДИ БУТИ НА КРОК ПОПЕРЕДУ!» – НАУКОВИЦЯ-РАДІОФІЗИК МАРИНА ЮШКОВА

Випускниця 2018 року Каразінського університету радіофізичного факультету Марина Юшкова, яка працює у сфері комп'ютерної інженерії, розповідає про те, як їй вдалося досягти успіхів у науці. Здобувши ступінь магістра з прикладної фізики в стінах Каразінського, талановита науковиця з часом захистила докторську дисертацію «Контроль і емуляція перетворювачів змінного струму» (“Control and emulation of switched power converters”) у Мадридському автономному університеті, керівником Марини став доктор Альберто Санчес (Alberto Sánchez). Серед її наукових інтересів й нині – моделювання змішаних цифрових і аналогових систем і прикладний штучний інтелект. Науковиця Марина Юшкова наразі продовжує працювати дослідницею в одному з найкращих іспаномовних університетів світу – Мадридському автономному університеті, не забуваючи про рідний факультет рідного університету:

– Навчання на факультеті РБЕКС запам'яталося тим самим, чим запам'ятовується всім: романтикою студентського життя в гуртожитку, цікавими та корисними знайомствами з різними людьми (студентами й викладачами) та можливістю визначитися зі своїм майбутнім. 18 грудня 2017 року на семінарі за підтримки Шведського фонду міжнародного співробітництва в галузі досліджень і вищої освіти STINT я ступи-

денткою факультету РБЕКС посіла перше місце й отримала грант на поїздку до Університету Уппсали з ознайомчою екскурсією, це була важлива подія, яка допомогла самоорганізуватися. Після закінчення університету відчувати себе ніби на кораблі, що виїшов у далеке плавання. Зараз я працюю дослідницею в галузі комп'ютерної інженерії в одному з найкращих іспаномовних університетів світу – Автономному Університеті Мадриду. Після захисту дисертації також почала вести професорську діяльність. Першою «серйозною» роботою була робота оператором у кол-центрі для однієї компанії з паркуваннями. Мені було 17 років. Дали були різноманітні роботи офіціанткою та багато інших місць, про які не варто й згадувати, адже наука стала сенсом життя. Наукою я зацікавилась тільки на останньому курсі навчання, і це було одне з найкращих рішень у моєму житті. Дякую за це моїм викладачам та наставникам, насамперед декану факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, професору Сергію ШУЛЬЗІ.

– Як освіта допомагає у Вашій діяльності?

– Моя освіта має прямий вплив на мою роботу. Мені знадобилася як технічна база, яку я здобула впродовж навчання, так і інженерне мислення, яке я роз-

винула на радіофізичному факультеті. Варто наголосити, що всі студенти радіофаку вже з третього курсу мали доступ до дослідних лабораторій кафедр факультету, радіофізичної обсерваторії, а також провідних інститутів НАН України, на базі яких виконували переддипломні практики. Зрештою всі кваліфікаційні та дипломні роботи були реальними науковими дослідженнями! Я пишаюся освітою в Каразінському, власне саме завдяки їй я знайшла опору!

– Як війна вплинула на вас?

– На жаль, війна спричинила нам усім багато страждань, створила обмеження на наукову колаборацію між моїм теперішнім місцем роботи та Каразінським. Наразі складно організувати конференції, важливі відрядження між Україною та Іспанією... Але ми сподіваємося на якнайшвидше відновлення співпраці та чекаємо Перемоги, щоб продовжити спільні наукові проекти.

– Ваш меседж нинішнім студентам, порада, як стати успішним після освіти?

– Користуйтеся будь-якою нагодою для саморозвитку, але в процесі не забувайте відпочивати, насолоджуйтеся кожним моментом свого життя та дивіться в майбутнє з ентузіазмом! Щоб стати успішним потрібно, по-перше, любити те, чим займаєшся, а по-друге, максимально отримати необхідний фундамент. Університетська освіта – це найліпший і найцікавіший шлях до успішного майбутнього! Кожного дня йду до Мадридського університету із величезним задоволенням, тому що дуже люблю свій предмет і своїх студентів. На щастя, це взаємно. Планую далі розвиватися професійно, постійно здобувати нові знання та, як навчив Каразінський, завжди бути на крок попереду!

Слизова МАИЖОС, студентка.

День єднання-2024

«СЛАВА УКРАЇНІ!»: РЕАЛЬНА ІСТОРІЯ ГАСЛА

З цим гаслом на устах українці жили та боролися проти російської агресії вже понад століття, за нього вмирили й, на жаль, вмирають і досі... Історія народження такого рідного й символічного для кожного українця гасла «Слава Україні!», значення до та під час війни, розбір інших популярних висловів – у розмові з українським істориком, письменником, кандидатом історичних наук, доцентом кафедри історії України Каразінського університету Денисом ЖУРАВЛІВІМ.

– Пане Денисе, Слава Україні! Розкажіть історію нашого гасла боротьби за незалежність, як воно виникло?

– Перша зафіксована згадка гасла – спогади О. Коваленка, випускника Харківського політехнічного інституту та одного з небагатьох офіцерів, що приєднався до повстання на броненосці «Потьомкін». О. Коваленко згадує, що так віталися між собою люди, які працювали тоді для української справи в Харкові, зокрема члени студентської громади та члени першої української партії Наддніпрянщини – РУП (Революційна українська партія, виникла в 1900 році). «Їх було мало, але вони єдналися під кличем: «Не дамо вмерти Україні, не зникне її слава!» Цей спогад цікавий ще тим, що пов'язує походження гасла «Слава Україні!» із рядком з відомої поезії Шевченка «До Основ'яненка» («Наша дума, наша пісня. Не вмере, не загине... От де, люде, наша слава, Слава Україні!»), чи з українським національним гімном «Ще не вмерла України». Є дані, що гасло «Слава Україні!» і відповідь «По всій землі слава!» використовували ще в середовищі харківської української студентської громади на межі XIX-XX століття. Тоді у вересні 1916 року в Детройті (США) під час великого українського віча за участі 1 200 осіб було розгорнуто національний прапор, то залом покотилася нестишина хвиля оплесків. Присутні встали з місць, щоб віддати честь прапору. А з їхніх грудей вирвалися могутні оклики: «Слава Україні! Хай живе Україна!»

У березні 1917 року в Києві лише розпочиналася революція. А на мітингах у регіонах відповіддю на гасло «Хай живе автономія України!» уже тоді можна було почути одностайне: «Слава! Слава Україні!» У місті Іркутську тамешні українці з місцевими робітниками організували першотравневе свято праці. Солдати й офіцери 12-го полку виготовили й показово пронесли через місто два, очевидно, величезні, блакитно-жовті прапори... Підходило багато людей, щоб побачити написи. На одному було написано «Хай живе вільна Україна!» та популярні тоді революційні гасла. А на другому – «Хай живе автономія України! Слава Україні! Слава всім націям!».

Перший військовий з'їзд, який проходив 18-21 травня 1917 року в Києві, вище згадуваного легендарного кооперативного діяча Миколу Левитського вітав стоячи, оплесками та вигуками «Слава». Старий аж заплакав від радості, але відповів: «Дякую... дітки! Дякую!... Слава Творцеві, таки дожив!... Слава Україні!...» І це «Слава Україні!» підхопив увесь зал. Гасло широко використовували протягом 1917-1921 року прихильники УНР, Гетьманату, Директорії, українські повстанці-холодноряці тощо.

Традиція вітання «Слава Україні!» продовжувала жити та після того, як Армія УНР опинилася в таборах інтернованих в Польщі. Юрій Горліс-Горський у своїх спогадах, опублікованих у 1933 році (згодом стали першою частиною роману «Холодний Яр») зазначає, що повстанці на вітання «Слава Україні!» відповідали: «Україні слава!» Однак Яків Водяний, який у 1921-1922 роках теж був у Холодному яру, у своїй п'єсі, надрукованій в 1928 році, наводить інший варіант вітання холодноряців: «Слава Україні! Навіки слава!» А Юрко Степовий (Федір Пестушко) у своїй повісті «В херсонських степах» пише, що його брат – холодноряцький отаман Кость Блакитний – вітався «Слава Україні!», а у відповідь йому відповіда-

ли: «Слава!» Пізніше гасло підхопили наступні борці за незалежність України.

Ймовірно, що пізніше бандерівське крило ОУН підхопило це гасло і затвердило його як офіційне привітання організації у 1941 році – на зборах: «Обов'язуючі слова повного привіту: «Слава Україні» – відповідь – «Героям слава». Допускається скорочення привіту – «Слава» – «Слава». У підпільному Пласті кінця 1930 років замість традиційного пластового «СКОБ!» використовували вітання: «Слава Україні – Слава, Слава, Слава!» Тобто, те ж саме, яке згадував Ю. Артюшенко в споминах про «Чорних запорожців» та ЛУН. Саме із середовища пластунів, які масово влились в ОУН після заборони поляками Пласту, гасло «Слава Україні!» повернулось в маси та знову стало популярним серед українців. До речі, у збірнику праць Степана Бандери немає популярно вживаної в інтернеті цитати, яку йому припису-

День єднання-2024

ють: «І прийде час, коли один скаже: «Слава Україні!», а мільйони відповідатимуть «Героям слава!» Також в ОУН використовували й інші, схоже гасло: «Слава Україні – вождеві слава». Вождем називали спочатку Євгена Коновальця, а потім – Андрія Мельника.

– Коли гасло стало офіційним та чому про нього на деякий час забули?

– Для ОУН гасло стало офіційним у 1941 році – Другий великий збір ОУН не просто зафіксував своєю постановою вже давно сформовану традицію, але й додав до вітання обов'язкову відповідь: «Героям слава!» Можна говорити, що після придушення збройного спротиву ОУН-УПА, у СРСР гасло було заброненом дові роки. Наступні яскраві згадки про гасло датують уже 90-ми роками, коли Україна отримала відносну свободу слова. Тоді воно почало звучати на мітингах і демонстраціях. Офіційним же гаслом ЗСУ воно стало аж 4 жовтня 2018 року, коли Верховна Рада ухвалила Законопроект 9036 «Про внесення змін до статутів Збройних Сил України». Гасло «Слава Україні» – «Героям слава» – стало офіційним вітанням українського війська! А слово «товариш» було замінено словами «пан (пані)» у відповідному відмінку та числі.

– Російська пропаганда стверджує, що це гасло – бандерівська спадщина. Як цьому протидіяти?

– Як на мене, після початку широкомасштабного вторгнення російських військ до України це гасло почали сприймати наші співгромадяни набагато спокійніше і на Сході, і на Півдні нашої держави. До того ж воно перетворюється на своєрідний маркер, що позначає «своїх» на відміну від «чужих». Ніхто не зробив так багато для популяризації будь-яких українських патріотичних символів, гасел, емблем як путін і його поплічники, що розпочали цю брутальну атаку на самий факт існування України та народів, що її населяють, на українську політичну націю. Це стосується і червоно-чорного сполучення кольорів, і постатей власне Бандери і його сподвижників, і – не в останню чергу – гасла «Слава Україні!».

– Ми побачили жахливе відео, як нашого воїна розстрілюють після слів «Слава Україні!». Чи відомо вам, пане Денисе, ще такі випадки в історії, коли за гасло вмирали?

– Як твердить історик, голова Крайової пластової ради «Пласту – НСОУ», випускник історичного факультету ЛНУ імені І. Франка Юрій Юзич, перший такий відомий випадок стався в березні 1919 року в центрі Львова. На Цитаделі. Перед розстрілом звичайні сільські юнаки із передмістя вигукнули: «Слава Україні!» Це були хлопці, яких звинуватили в розвідувальних діях на користь української армії. Їхні прізвища – Фоліс та Саламонович (за іншими даними цим другим був ремісник Єремійчук). Розстрілювали їх, прив'язавши до спеціально вкопаних стовпів, зв'язавши руки колючим дротом. Кожному на плечах намалювали крейдою хрест там, де серце. Стріляли в спину. Розстріляний Михайло Фоліс був випускником академічної гімназії у Львові. Єдиним сином депутата австро-угорського парламенту у Відні отця Йосифа Фоліса. Батько був відомим священником на парафії в Скнилові – тепер це мікрорайон Львова. Через два роки після смерті отця розстріляли його сина, 27-річного Михайла. Це зробили за рішенням польського військово-польового суду за недоведена дію на користь українців у січні 1919 року у Львові.

У березні 1939 року мадяри масово розстрілювали полонених вояків Національної оборони Карпатської України та активістів «Карпатської Січі». Більшість із них вмирала з окликом «Слава Україні». Показово, що так приймали смерть не лише українці, захищаючи українське Закарпаття. Серед розстріляних на Красному полі був і угорець, на ім'я Францко. У групі Францка був і чотар Юрко Пекар, активіст місцевого Пласту. Йому прив'язали на шию камінь, бо смертельно поранених українських вояків дали кидати в Тису. На камені написали: «Так згинуть усі українці». Вмираючи, Пекар крикнув: «Слава Україні!»

– Які інші важливі українські гасла, на вашу думку, потребують відродження та переосмислення?

– «Герої не вмирають». Фраза виникла під час Революції гідності. Словами «Герої не вмирають» 21 лютого 2014 року проводжали в останню путь героїв Небесної Сотні, які загинули за європейське майбутнє України. Заходи з вшанування мітингувальників, убитих злочинним режимом експрезидента Віктора Януковича, називалися «Герої не вмирають». Також гасло лунає на прощаннях з українськими військовими, полеглими під час російсько-української війни.

«Хай живе вільна Україна». Вислів зародився серед українських селян у часи боротьби з більшовиками. Ці слова писали на плакатах, ними завершували виступи лідери повстанського руху, наголошуючи на тому, за що борються українці.

У 1968 році в Києві політв'язень Василь Макух здійснив акт самопалення, протестуючи проти русифікації України та вторгнення СРСР до тодішньої Чехословаччини. Чоловік, палаючи, ішов центром столиці та виголошував: «Геть колонізаторів! Хай живе вільна Україна». Цей випадок став першим у новітній історії Європи актом самопожертви проти національного гноблення.

Сьогодні гаслом «Хай живе вільна Україна» іноземні лідери завершують промови на підтримку нашого народу. Зокрема, ці слова лунали в привітанні президента Польщі Анджея Дуди до Дня Незалежності України у 2022 році. Іноді замість «вільна» говорять «незалежна» чи «самостійна», але всі ці слова – про свободу нашої країни. Особисто мені подобається варіант, який добре відображає антиімперські бажання українців, спрямовані на розвал Російської імперії – «За вашу і нашу свободу!», що є гаслом польських повстанців XIX століття (особливо асоціюється з повстанням 1863 року). Цілком годиться для використання білорусами та росіянами, котрі не бажать миритися з диктаторськими режимами у своїх країнах.

Ліна ТИМАРСЬКА.

Шануємо імена

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ІВАНОВИЧА РЕДІНА

Редін Володимир Іванович – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіоналістики імені Костянтина Немця факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Відмінник освіти України.

Володимир Іванович народився 21 червня 1939 року у місті Харків, у 1947-1957 роках навчався у 46-й школі. Після роботи на заводі «Турбоатом» та проходження строкової служби в армії, у вересні 1962 року вступив на геолого-географічний факультет Харківського університету. Володимир Редін закінчив геофак за спеціальністю «Географія» у 1967 році. В університеті Володимир Іванович працював на посадах старшого інженера на кафедрі загальної фізичної географії та картографії (1967-1970 рр.), старшого інженера Харківського відділу Географічного товариства (1971 р.), старшого інженера Державної водної інспекції Північно-Донецького басейну (1971 р.). З 1971 року доля нерозривно пов'язала Володимира Івановича з Alma mater. В університеті Володимир Іванович працював на посаді старшого інспектора навчальної частини (1971-1973 рр.), викладача кафедри економічної гео-

графії (1973-1982 рр.), а з 1982 р. і до останнього дня свого життя – доцента кафедри. У період 1973-1976 рр. працював помічником проректора Харківського університету з навчальної роботи Астахова В.І., наприкінці 1990-х років виконував обов'язки завідувача кафедри економічної географії. У 1981 році Володимир Редін захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук на тему «Географічні аспекти вивчення структури землекористування в умовах активної ерозійної діяльності», а у 1984 р. – отримав вчене звання доцента кафедри.

Володимир Іванович Редін більше як півстоліття працював у Каразінському університеті на геолого-географічному факультеті на кафедрі соціально-економічної географії і регіоналістики. Він завжди був вірний своїй кафедрі, підтримував молоде покоління географів, був дороговказом у їхнє професійне життя. На високому методологічному рівні викладав дисципліни: «Регіональна економічна і соціальна географія», «Географія світового господарства», «Семінар: Світова економіка». Редін В. І. здійснював керівництво кваліфікаційними роботами бакалаврів та магістрів, був членом екзаменаційних комісій, брав активну участь у роботі

приймальної комісії та у профорієнтаційній роботі зі школярами.

Багато десятиліть Володимир Іванович був організатором та керівником студентських практик, в останній чверті минулого століття зі студентами об'їздив найвіддаленіші та найцікавіші з географічної точки зору куточки Євразії. Керуючи навчальною професійно-орієнтованою практикою студентів другого курсу, з 90-х років минулого століття допомагав студентам відкрити для себе Україну, досліджуючи на власні очі схід та захід, південь та північ Батьківщини, її унікальні природні та культурні об'єкти. Кожен випускник геофаку пам'ятає виїзні експедиції у Кримські гори.

Володимир Іванович Редін активно проводив наукові дослідження, займався питаннями, пов'язаними з розміщенням продуктивних сил, регіоналістики, географією транспорту, економічною і соціальною географією. Опублікував близько 30 наукових праць у фахових виданнях. У спілкуванні з Володимиром Івановичем розкривалися особистісні і професійні риси його колеги, співробітників, друзів.... І він сам був відкритим для спілкування: давав поради, вказував орієнтири, надихав на творчу діяльність....

Володимир Іванович Редін з 2009 р. був членом спеціалізованої вченої ради К 64.051.23 для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.02. – економічна та соціальна географія в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, у період 2009-2016 рр. був вченим секретарем зазначеної спеціалізованої ради. На посаді вченого секретаря спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій В.І. Редін дав дорогу багатьом науковцям-географам Харківського регіону та інших регіонів України.

Володимир Іванович Редін також брав участь у підготовці та проведенні науково-практичних конференцій з міжнародною участю: «Регіон: стратегія

Шануємо імена

оптимального розвитку» і конференції аспірантів, студентів та молодих науковців «Реґіон: суспільно-географічні аспекти». Редін В. І. проводив активну профорієнтаційну роботу з абітурієнтами, зокрема був членом журі обласного конкурсу науково-дослідних робіт МАН з географії, співпрацював з Харківською обласною станцією юних туристів. Здійснював консультації учнів загальноосвітніх навчальних закладів Харківщини з питань підготовки науково-дослідницьких робіт з економічної географії, рекреації, туризму для участі в обласному конкурсі-захисті Малої академії наук у секціях відділення «Науки про Землю». Брав участь у рецензуванні робіт учнів-членів МАН, перевірці контрольних робіт з географії та конкурсі-захисті зазначених робіт. Залучення учнів до участі в роботі секції географії МАН сприяє їх профорієнтації та потенційно до вступу до Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

За старанну та плідну працю Володимира Івановича Редіна нагороджено Подякою та Грамотою за внесок у розвиток освіти (1983 р.), Подякою Харківської обласної станції юних туристів (2000 р.), Подякою за підготовку та проведення конкурсів-захистів науково-дослідних робіт учнів-членів Харківського територіального відділення МАН України (2006, 2009 рр.), Почесною грамотою МОН України за сумлінну працю в ім'я розбудови незалежної України та за успіхи в справі навчання, виховання і підготовки кваліфікованих спеціалістів (2007 р.), Подякою та Грамотою за особистий внесок у розвиток освіти і науки, підготовку і виховання високоосвічених фахівців (2009 р.), Знаком «Відмінник освіти України» (2010 р.), Медаллю імені В.Н. Каразіна (2019 р.).

15 лютого 2024 року серце Володимира Івановича Редіна зупинилось..., проте він назавжди живий у серцях тих, хто знав і любив його: рідних, колег, вихо-

ванців... Він був мудрою, доброю, чуйною та щирою людиною. Завжди готовий підтримати доброю посмішкою та теплим словом.

Володимир Редін не лише розвивав географію, а й вкладав у своїх учнів тепло, розуміння і впевненість у майбутньому. Володимир Іванович завжди був готовий допомогти, надихнути та підтримати, чи то наукова дослідницька робота, чи особисті питання. Він пройшов довгий шлях від учня до Вчителя, зробивши свій внесок у розвиток географічної науки і освіти в Каразінському університеті та в Україні.

Пам'ятаємо...

*Людмила НЕМЕЦЬ
та колектив кафедри
соціально-економічної географії
і регіонаознавства
імені Костянтина Немця.*

СПОГАДИ. СВІТЛО ВІД СВІТЛА...

... Пам'ятаю Вадима Івановича з його далеких студентських років. Я був на той час викладачем, аситував доцентіві Марії Яківні Колосовській і викладав спецкурс «основи ескізного малювання й картографічного креслення». Пам'ятаю Вадима як старанного й досить обов'язкового студента. Він, здається, один з двох, хто залишився згодом на геолого-географічному факультеті (так він називався). Через певний час Вадим Іванович успішно захистив кандидатську дисертацію (захищав аж у Баку) й набув статусу спочатку старшого викладача, а суттєво згодом — доцента кафедри соціально-економічної географії, яку тривалий час (здається, до 1996 року, очолював Артур Павлович Голіков (багато хто пам'ятає його як славного засновника факультету міжнародних відносин. На превеликий жаль, Артура Павловича вже немає з нами довше ніж 5 років.

Дуже характерною рисою Вадима Івановича була (на жаль, це тепер у минулому) спроможність зберігати свій статус попри зовнішні зміни, які, на відміну від нього, базат'ям на факультеті стали у заваді. Далі він працював доцентом, не полишаючи цієї позиції протягом більше ніж 30 років. Стало дотримувався своїх принципів — доброчливості, порядності, відповідальності й надійності. У такому статусі й залишив нас...

Професор Ігор ЧЕРВАНЬОВ.

Вадим Іванович був першим викладачем, з яким ми познайомилися в Університеті. Він був нашим куратором. Назавжди запам'яталася вступна лекція з дисципліни «Вступ до фаху», яку нам прочитав Вадим Іванович. Ми однозначно переконалися у правильності вибору майбутньої професії та Каразінського університету. Неймовірна енергія

Вадима Івановича та дружні стосунки зі студентами сприяли формуванню світогляду та надихали вивчати, розуміти та любити географію. Вадим Іванович був відмінним організатором практик. Мабуть найяскравіші спогади про студентське життя безумовно пов'язані з практиками...

Мені пощастило не лише навчатися у Вадима Івановича, а й працювати разом з ним. Його підтримка та настанови у перші дні моєї викладацької діяльності додали впевненості та мотивували до роботи. Ми разом викладали дисципліну «Реґіональна економічна та соціальна географія». Вадим Іванович читав лекції, а я проводила практичні заняття, спираючись на його цінні поради та рекомендації. Він був не просто колегою, він був талановитим педагогом та мудрим наставником. А потім було навчання в аспірантурі та захист кандидатської дисертації в спеціалізованій

Шануємо імена

вченій раді, де Вадим Іванович був ученим секретарем. Він завжди був готовий прийти на допомогу. Чи то серйозні питання, чи дрібниці – Вадим Іванович завжди був поряд. Завдячуючи Вадиму Івановичу всі справи робилися професійно та з легкістю.

Вадим Іванович був відкритою, чуйною, чесною та справедливою людиною з добрим серцем та щирим захопленням своєю справою. Таким він назавжди залишиться в наших серцях та в світлих спогадах! Царство небесне, дорогий Вадиме Івановичу...

Випускниця кафедри 2006 р.,
доцент Ганна КУЧЕРЯВА.

Вадим Іванович був викладачем, який випустив у світ величезну плеяду студентів, та в якого мені пощастило навчатись під час студентського життя й співпрацювати як зі старшим колегою в роки навчання в аспірантурі. Мудра, скромна, спокійна людина, чудовий фахівець з економічної та соціальної географії, який надихав та захоплював аудиторію своєю ерудованістю, професійністю та доброзичливістю.

Лекції Вадима Івановича завжди були насиченими життєвими прикладами, які допомагали студентам краще зрозуміти матеріал, запам'ятати його, а його чудове відчуття гумору та привітна посмішка допомагали зняти нервову напругу у всіх оточуючих навіть в найкритичніших ситуаціях.

Під час виконання обов'язків секретаря спеціалізованої вченої ради він підтримував та професійно допоміг безлічі аспірантів, завжди намагався надати їй фахову, й загальнолюдську пораду. Він надихав своїм оптимізмом, зрівноваженістю, при цьому завжди намагався підтримувати високий рівень Університету, факультету та кафедри.

Власну життєву позицію, власні життєві цінності – любов та пошану до дружини, дітей, онуків, важливість сім'ї та друзів для кожної людини – він переніс й у велику університетську родину, підтримуючи тривалі дружні стосунки з величезною кількістю викла-

дачів та співробітників. Відповідальність, доброта та любов до життя одразу впадали в око кожному, кому доля подарувала бути знайомим, навчатись та спілкуватись з цим Учителем.

Світла пам'ять Вам, шановний Вадиме Івановичу...

Випускник кафедри 2009 р.,
доцент Олександр НОСИРСЬВ.

«Під час студентських практик кафедри у гірському Криму, що відбувалися в акурат напередодні та у перші роки Міленіуму, Вадим Іванович розподіляв обов'язки з другим керівником практики, як це зазвичай робиться на альпіністських заходах. Пан Вадим грав роль начальника табору, а його колега – старшого тренера. Цьому колезі зараз має бути соромно, оскільки він тоді помилково вважав, що Пан Вадим тільки й здатен, що виконувати загальні господарські функції та підтримувати порядок у таборі, а ось «сходження по суворих кримських маршрутах», це не для Вадима Івановича... Нарешті, наприкінці однієї із практик Пан Вадим, користуючись своїм правом Головуючого на зборах, силоміць досєднався до групи, яка йшла, не більш-не менш, на сходження на вершину Парагельмен, по маршруту 2Б категорії складності (а це – щось! Категорований маршрут!). На цьому заході Вадим Іванович не просто присмню, а дуже-дуже здивував не лише студентів (як, зрозуміло, сприймали його лише як Головуючого на зборах), а й того свого пихатого колегу... Яким чином, Вадим Іванович здивував усіх присутніх?... Здивував тим, що.... біг (де це було можливим...) на Парагельмен...попереду усіх цих присутніх, й був одногосно визнаний чемпіоном цього сходження!!!»

Професор Сергій КОСТРИКОВ.

Завжди пам'ятатиму сильне і гаряче рукостискання Володимира Івановича при вітанні, в такі моменти думав - дай Бог мені стільки сили та енергії, коли я буду в його віці... завжди пам'ятатиму його захопливі розмови біля багаття на практиці в Криму, його мудрі поради перед захистом дисертації, його допо-

могу в працевлаштуванні, його щирі і радісні емоції при зустрічі... Спочивай з миром, мій туристичний Вчителю...

Випускник кафедри 2002 р., доцент
Олександр ЯКОВЧУК.

Наша дружба Володимиром Івановичем розпочалася у 1995 році, коли я був аспірантом, а він – вже досвідченим доцентом.

Дуже гостинний – це одна з особливостей, які найкраще характеризують Володимира Івановича. Його серце завжди було відкритим для друзів та знайомих, і він ніколи не вагався допомогти тим, хто цього потребував. Одного разу, коли я не мав де зупинитися в Харкові, він з радістю запросив мене до свого дому, надавши не просто затишний притулок, а й великий теплий прийом.

Володимир Іванович вражав своєю великою життєвою мудрістю, знаходив час для спілкування та порад, завжди приходив на допомогу, даючи цінні вказівки та підтримку в складних ситуаціях. Його глибоке розуміння життя і людей робило його другом та порадиником для багатьох.

Найяскравіші спогади пов'язані з його робочим кабінетом, який ми жартома називали «прибудова до ліфту». Це було місце не лише для роботи, але й для неформального спілкування, товариських дискусій та нових знайомств. Володимир Іванович завжди створював атмосферу радості та сміху, будучи душею компанії та джерелом позитивної енергії для всіх, хто відвідував його кабінет.

Володимир Іванович Редін – це не лише вчений і викладач, – це приклад справжнього гуманіста. Його позитивний підхід до життя завжди надихав мене і підтримував у складних ситуаціях. Це була надзвичайна людина, яка, завдяки своїй доброзичливості та готовності допомогти, робила світ кращим.

Доцент Анатолій КОПНУС.

Шануємо імена

Впевненість, чоловічий міцний характер підтверджувався не лише діями, але і міцним потиском руки. Кожен, хто хоча б раз вітався з Вадимом Івановичем неодмінно відзначають цей факт.

Реалістичний погляд на речі помножений на великий життєвий досвід, здавалось, давали йому змогу відчувати певну легкість, внутрішній спокій і незалежність. А дивовижне почуття гумору Вадима Івановича нікого з оточуючих не залишало без посмішки.

*Випускник кафедри 2012 р.,
доцент Сергій ОТЕЧКО.*

Володимир Іванович був надзвичайно

світлою та позитивною людиною. Гарним другом та порадиником для колег. Людиною глибокого інтелекту. Завжди знав як підтримати та підбадьорити. Людина живе доти, поки її пам'ятають. Світлий спомин про Володимира Івановича завжди житиме в наших серцях. У нашій пам'яті він назавжди залишиться доброю, чуйною, уважною, позитивною та доброзичливою людиною.

*Випускник кафедри 2015 р.,
доцент Тарас ПОГРЕБСЬКИЙ.*

Редін Володимир Іванович назавжди залишиться в моєму серці. Він був яскравою постаттю з добрим серцем, завжди готовим допомогти та підтримати

інших. Наші зустрічі завжди наповнювалися його посмішкою та гумором. Він без вагань віддавав свій час та зусилля, щоб допомогти друзям і колегам з будь-якою проблемою, яку міг допомогти вирішити. Володимир Іванович був прикладом того, як людина може змінити світ навколо себе своїми діями та словами. Його доброта й щирість незабуті, і я завжди буду вдячна за той прекрасний час, який ми провели разом у спілкуванні. Втрата Володимира Івановича стала великою прогалиною у житті всіх, хто мав щастя знати його. Нехай його душа спочиває в мирі, а спогади про нього принесуть нам тепло та вічну пам'ять про цю чудову людину.

Доцент Олеся КОРНУС.

Шануємо імена

НЕБЕСНІ КАРАЗІНЦІ

24 лютого 2024 року нагадує нам про страшні втрати... На жаль, маємо сумну статистику про каразінців, які загинули під час російсько-української війни. За перші кілька років війни (з 2014 року до 2017 року) загинуло 7 каразінців; за 2022 рік – 32, за 2023 рік – 21, але поки що про двох з них через різні обставини не можна повідомляти. Можуть виявитися й інші загиблі. Також наразі відомо про 6 воїнів, які зникли безвісти, їхня доля невідома. Публікуємо список «Небесні каразінці», що містить основні відомості про загиблих, їхні світлини. Матеріал зібрали працівники Центральної наукової бібліотеки. Цей список можна також побачити на сайті ЦНБ за посиланням:

<https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18182>

Тільки не стало відомо про ще одну втрату. У березні 2022 р. загинув випускник психологічного факультету 2010 року Олексій Коваленко, який служив у прикордонних військах. Він загинув під час ракетного удару по місцю дислокації його підрозділу в Харківській області.

Вічна й світла пам'ять небесним каразінцям!

Їхні імена тепер навіки в історії Каразінського університету, в історії міста-героя.

НЕБЕСНІ КАРАЗІНЦІ

Викладачі, працівники, студенти, випускники Каразінського університету,

які загинули під час російсько-української війни (2014 рік – грудень 2023 року)

Каразінці, які загинули у 2014 – 2017 роках

ГОРБЕНКО Святослав Сергійович (26.12.1994 – 3.10.2014), вихованець історичного факультету (заочне відділення, 2010 – 2014 роки), борець Добровольчого Українського корпусу, молодший лейтенант. Загинув під час оборони Донецького аеропорту. Нагороджений нагрудним знаком «За оборону Донецького аеропорту», орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). Йому надано звання «Герой України» (посмертно).

КОВАЛЬОВ Владислав Вікторович (10.01.1984 – 29.08.2014), випускник медичного факультету (2007 рік), доброволець батальйону патрульної служби міліції особливого призначення «Херсон». Загинув під час боїв під Іловайськом – виносив поранених з-під обстрілу. Нагороджений орденами «За мужність» III ступеня та «Народний Герой України» (посмертно).

КОЗЛОВА Анастасія Андріївна (12.01.1994 – 13.06.2014), студентка філософського факультету (відділення «Культурологія», 2010 – 2014 роки). У червні 2014 року, коли в рідному Маріуполі йшли бойові дії, евакуювалася до Харкова, де потрапила в автокатастрофу. Померла в лікарні.

МИСЛА Мирослав Іванович (4.07.1992 – 2.10.2016), випускник історичного факультету (2013 рік). Воював як борець окремої добровольчої роти «Карпатська Січ», згодом – як офіцер 93-ї окремої механізованої бригади. Загинув біля с. Кримське на Луганщині. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

УШАКОВ Едуард Анатолійович (13.12.1990 – 29.08.2014), вихованець історичного факультету (2007 – 2009 роки), старший стрілець 2-го батальйону Національної гвардії України «Донбас». Загинув під час виходу «зеленим коридором» з Іловайського котла, коли машина, у якій він їхав, була обстріляна та спалахнула. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Шануємо імена

ФЕДОРЯКА Петро Вікторович (15.09.1964 – 31.07.2014), випускник механіко-математичного факультету (1986 рік), учитель вищої категорії, відомий український коваль, старший лейтенант, командир зенітного артилерійського взводу парашутно-десантного батальйону 25-ї повітряно-десантної бригади. Загинув у м. Шахтарську під час танкової атаки російських окупантів. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

ШЛАПАК Микола Миколайович (27.03.1981 – 2.03.2017), випускник філологічного факультету (заочне відділення, 2007 рік), тележурналіст, заслужений журналіст України (звання отримав за репортажі з Донбасу під час війни), адміністратор телеканалу «ОТБ» (Харківська філія «Національної суспільної телерадіокомпанії»), волонтер та військовий кореспондент. Помер під час відрядження на Донбас.

Каразінці, які загинули з березня 2022 року по грудень 2023 року

АЛЕКСЄЄНКО Михайло Олегович (11.05.1994 – 15.04.2023), випускник соціологічного факультету (кафедра політології) (2017 рік). До початку повномасштабного вторгнення був волонтером та громадським активістом. Наприкінці лютого 2022 року евакуювався до Львова, там вступив до територіальної оборони. Воював у складі Львівської 125-ї окремої бригади територіальної оборони Збройних сил України. Уродженець Слов'янська, загинув у бою під Кремінною, звільняючи рідний Донбас від російських окупантів. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

АМОСОВ Олег Юрійович (2.09.1954 – 1.03.2022), доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України. В університеті очолював кафедру економічної теорії та публічних фінансів ННІ. Помер від ран внаслідок обстрілу житлових кварталів Харкова.

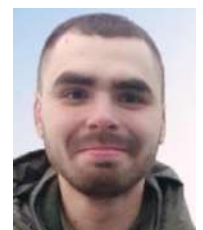
БАТІЙ Артур Вадимович (11.03.2000 – 24.03.2023), студент 5-го курсу Інституту державного управління. З початком повномасштабного вторгнення приєднався до Збройних сил України. Воював проти окупантів у складі 57-ї окремої мотопіхотної бригади імені кошового отамана Костя Гордієнка. Обіймав посаду водія-кранівника відділення матеріально-технічного забезпечення полігону. Загинув від мінометного обстрілу в с. Богданівка під Бахмутом.

БЕЗУГЛИЙ Олександр Володимирович (8.02.1978 – 2.03.2022), доцент кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Інституту державного управління Каразінського університету. Один з організаторів територіальної оборони Харківської області. Загинув внаслідок ракетно-бомбового удару по одному зі штабів тероборони Харкова.

БОНДАРЕНКО Андрій Володимирович (11.12.1996 – 12.11.2023) – студент 4-го курсу біологічного факультету, молодший сержант, бойовий медик військової частини А0501. У 2018 році, провчившись чотири роки на біологічному факультеті Каразінського університету, вступив добровольцем до лав ЗСУ, пізніше уклав контракт. З 2018 року по 2021 рік – учасник АТО. У 2021 році поновив навчання, але вже з перших днів повномасштабної війни захищав Харків і Харківську область. Згодом воював на території Луганської області. Під час служби був нагороджений медалями: «За звитягу! Слава і честь», «За службу українському народу», відзнакою Президента України «За оборону України», відзнакою командувача об'єднаних сил ЗСУ «Козацький хрест» III ступеня, відзнакою командувача військ оперативного командування «Схід». Загинув біля с. Андріївка Бахмутського району Донецької області.

Шануємо імена

БОРОДАВКА Артем Євгенович (18.09.1982 – 15.05.2022), випускник факультету математики і інформатики (2004 рік). Був у лавах 227-го батальйону Окремої бригади сил територіальної оборони ЗСУ, згодом – молодший лейтенант ЗСУ. Загинув під час боїв за визволення Харківщини: разом з побратимами потрапив під артилерійський обстріл між смт Старий Салтів та с. Ізбицьким. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ГЕМА (КУЛИК) Інна Олександрівна (2.01.1991 – 3.04.2022), випускниця біологічного факультету (2013 рік). Загинула в Харкові під час обстрілу. Її 3-річна донька опинилася в реанімації. Дві маленькі дитини залишилися з батьком (випускник біофаку).

ГЕНКІН Геннадій (? – до 25.04.2022), викладач (факультет поки що не з'ясований). Загинув у лавах територіальної оборони Харкова.

ГОРБУНОВ Микола Романович (17.12.2000 – 7.02.2023), випускник-бакалавр Інституту державного управління (2023 рік). Не встиг отримати диплом бакалавра. Загинув на початку лютого 2023 року під Бахмутом.

ГРЕЧИХІН Ігор Володимирович (8.06.1978 – 22.03.2023), випускник біологічного факультету (2000 рік). З березня 2022 року служив добровольцем у територіальній обороні Харкова, брав участь у звільненні Харківської області. Переведений на Бахмутський напрямок. Був солдатом-стрільцем, позаштатним головним зв'язківцем, останнім часом – т. в. о. головного сержанта взводу. Загинув під Бахмутом від попадання снаряда в окоп, куди з побратимами винесли з поля бою тіло загиблого товарища. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

ГРИДАСОВ Ярослав Вікторович (17.11.1979 – 26.07.2022), працівник управління безпеки та охорони Каразінського університету, молодший лейтенант медичної служби, військовослужбовець ЗСУ, командир роти. Загинув у с. Лісне на Дергачівському напрямку, коли виводив своїх воїнів з-під шквального вогню. Покидав позиції останнім та отримав смертельне поранення. Посмертно нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня, медалями «За військову службу Україні», «За оборону міста-героя Харкова».

ГУСАРОВ Олексій Анатолійович (6.10.1976 – травень 2022), випускник економічного факультету (1999 рік). Долучився до лав ЗСУ після російського вторгнення у 2014 році. У лютому 2022 року знову став на захист Вітчизни. Точна дата і місце загибелі наразі невідомі. Під час служби був нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (у квітні 2022 року) і через місяць вже посмертно – орденом «За мужність» II ступеня.

Шануємо імена

ДІДЕНКО Євген Володимирович (4.08.1988 – 17.10.2023), випускник факультету комп'ютерних наук (2010 рік), старший викладач кафедри моделювання систем і технологій факультету комп'ютерних наук. У перші дні широкомасштабного вторгнення добровільно став на захист країни в лавах територіальної оборони Харкова. Згодом увійшов до складу спецпідрозділу “Kraken”. Під час служби був нагороджений пам'ятними відзнаками і медалями Головного управління розвідки та Міністерства оборони України, а також орденом «За мужність» III ступеня. Загинув під час виконання бойового завдання у с. Іванівка Куп'янського району Харківської області.

ЖЕЛНІН Єгор Валерійович (11.01.1975 – 17.08.2023), доцент кафедри стоматології медичного факультету, капітан медичної служби ЗСУ. У перший день широкомасштабного російського вторгнення вступив до лав територіальної оборони Харкова. Як старший лейтенант медичної служби, служив у 113-й бригаді 209-го батальйону Сил ТрО. Зі своїм підрозділом був переведений на Донбас. Рятуючи життя бійців, багаторазово отримував поранення. Був нагороджений медаллю «За хоробрість в бою». Загинув під час евакуації поранених неподалік с. Хромове (Бахмутський р-н Донецької області), коли, потрапивши під артилерійський та мінометний обстріл, наклав собою пораненого воїна.

ЗАЇКОВСЬКИЙ Сергій Олександрович (2.07.1994 – 24.03.2022), випускник-бакалавр історичного факультету (2016 рік). Працював у Києві редактором і перекладачем книжок видавництва «Пломінь» та “Nuovi Arditi”, публіцистом-істориком. У 2021 році брав участь у бойових діях на Донбасі поблизу Авдіївки. Був кулеметником у складі добровольчого підрозділу «Фрайкор». З 24 лютого 2022 року разом із побратимами з молодіжної організації «Авангард» став до лав тероборони Києва. Був 2-м номером у протитанковому розрахунку протитанкового взводу. Загинув у танковому бою в ході контрнаступу української армії, штурму с. Лук'янівка (на лівому березі Києва). Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

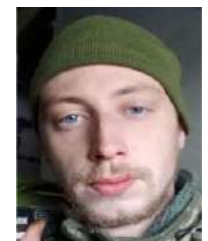
ЗАМАНОВ Микола В'ячеславович (22.03.1984 – 17.07.2022), випускник фізико-технічного факультету (2007 рік), аспірант Інституту фізики плазми Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут», молодший науковий співробітник Харківського фізико-технічного інституту. Загинув від ворожого артилерійського обстрілу в смт Печеніги Чугуївського району Харківської області.

ІВАЩЕНКО Володимир Олексійович (7.12.2001 – 5.11.2022), студент 3-го курсу факультету комп'ютерних наук. На початку війни став волонтером, потім приєднався до спецпідрозділу “Kraken”. Працював у штурмовій групі, згодом – у розвідці. Брав участь у визволенні Харківщини, у військових діях на Донеччині та Луганщині. Загинув від мінометного обстрілу під час евакуації поранених поблизу сел. Новоселівського Луганської області. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

КИПАРЕНКО Артем Олександрович (7.04.1998 – 15.05.2022), вихованець історичного факультету (заочне відділення, 2016 – 2020 роки). Учасник АТО. З першого дня повномасштабної війни пішов на фронт. Загинув у боях за Харківщину біля с. Руські Тишки.

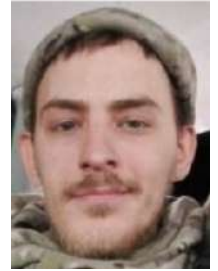

КОМАРЬ Артем Олександрович (24.06.1999 – 27.02.2022), випускник факультету іноземних мов (2020 рік). У перший день повномасштабної війни добровільно вступив до лав Харківської територіальної оборони. Загинув у боях за Харків.

Шануємо імена

КОРНІЛОВ Михайло Олегович (6.03.1998 – 12.05.2023), випускник-бакалавр факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу (2019 рік), стрілець відділення взводу стрілецької роти, молодший сержант. З початком повномасштабної війни вступив добровольцем до лав ЗСУ. Брав участь у контрнаступі при визволенні Харківської області. Загинув у бою поблизу с. Оріхово-Василівка Бахмутського району Донецької області. За час служби отримав почесну відзнаку 127-ї окремої бригади територіальної оборони 3-го ступеня, нагрудний знак Міністерства оборони України «Знак пошани», медаль «За оборону міста-героя Харків».

КОРСУН Олександр Миколайович (2.08.1985 – 7.04.2022), старший викладач кафедри неорганічної хімії хімічного факультету. Загинув під час обстрілу Харкова.

КОРСУНСЬКИЙ Рустам Мехди огли (17.08.1998 – 7.07.2022), випускник Навчально-наукового інституту «Каразінський банківський інститут». Разом з побратимами потрапив під обстріл неподалік с. Коробчине Чугуївського району Харківської області. Від отриманих поранень помер у військовому госпіталі.

КРАСИЛЬНИКОВ Борис Володимирович (28.04.1963 – вересень 2022), випускник юридичного факультету (2013 рік), магістр права. На фронт пішов добровольцем. Загинув, захищаючи Харківщину.

КРАСОВСЬКИЙ Юрій Валерійович (27.10.1982 – 25.03.2022), випускник історичного факультету (заочне відділення, 2017–2021 роки). З 2015 року був учасником АТО у складі 131-го окремого розвідбату. У 2017 році став бійцем полку «Азов». Після початку повномасштабної війни доєднався до складу 226-го батальйону територіальної оборони, на базі якого пізніше був створений підрозділ «Kraken». Загинув під час визволення від окупантів с. Вільхівка на Харківщині. За час служби в АТО нагороджений медаллю «За оборону Маріуполя», нагородами «За визволення Донбасу», «Хрест Розвідника», Почесною грамотою та Грамотою Верховної Ради України. У 2022 році нагороджений медаллю «За бойові заслуги» (посмертно).

КРИМСАЛЮК Роман Юрійович (17.05.1986 – 13.12.2022), випускник кафедри астрономії та космічної інформатики фізичного факультету (2009 рік). Працював вчителем фізики у Малинівському опорному ліцеї № 1 (сmt Малинівка, Чугуївський район). Пішов на фронт добровольцем. Був навідником у мінометній батареї. Загинув на одному з напрямків ведення бойових дій. Посмертно нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

КУЗНЄЦОВ Олексій Сергійович (1.07.1965 – 14.01.2023), випускник філологічного факультету (заочне відділення, 1994 рік). З першого дня повномасштабного вторгнення вступив добровольцем до лав Національної гвардії України. Боронив північні кордони Харківщини, згодом воював на Донеччині. Отримав поранення під Бахмутом. Загинув від ворожого снаряду, який влучив у медпункт, куди він був перевезений (як і всі, хто там був).

Шануємо імена

ЛЕСЮТА Михайло Валерійович (7.01.1997 – 11.12.2022), випускник Навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» (2019 рік). З вересня 2022 року служив у лавах ЗСУ, у військовій частині А1815 на посаді оператора-радіотелефоніста розвідувального відділення. Загинув під час виконання бойового завдання в с. Нескучне на Донеччині.

ЛІПІН Олександр Євгенович (27.10.1976 – 9.02.2023), випускник соціологічного факультету (2002 рік). До лав захисників України добровільно став у травні 2022 року. Брав участь у бойових діях на Бахмутському напрямку. Загинув поблизу с. Ступочки Краматорського району Донецької області.

ЛІСНИЙ Влас Володимирович (24.01.1989 – 5.09.2022), випускник кафедри медіакомунікацій соціологічного факультету (2015 рік). Вступив до ЗСУ з перших днів повномасштабної війни. Служив зв'язківцем та головним техніком у 68-й окремій егерській бригаді імені Олекси Довбуша. Воював на Донецькому напрямку. Загинув у с. Богоявленка Волноваського району Донецької області, коли російська ракета, за наведенням влучила в будинок, де розташовувався підрозділ Власа Лісного. Разом з ним загинули 12 побратимів.

ЛУЧКО Іван Олексійович (10.09.2002 – 11.09.2022), студент 3-го курсу історичного факультету. На початку широкомасштабного вторгнення перевівся з денної на заочну форму навчання та вступив до лав ЗСУ. Служив мінометником у спецпідрозділі "Кракен". Брав участь у боях у Донецькій, Луганській та Харківській областях. Загинув при звільненні Харківщини, на Балаклійському напрямку.

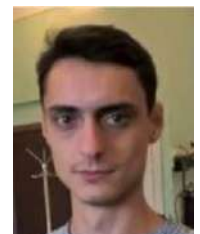
МУЗИКА Валерій Володимирович (19.08.1963 – 8.03.2022), випускник факультету іноземних мов (1986 рік), командир взводу 2-ї механізованої роти 1-ї механізованого батальйону 53-ї окремої механізованої бригади ЗСУ. Загинув в бою навколо м. Волноваха Донецької області через мінно-вибухову травму голови.

МЯГКОХЛІБ Костянтин Борисович (28.07.1974 – 4.03.2022), доцент кафедри фізики нетрадиційних енерготехнологій та екології Навчально-наукового інституту комп'ютерної фізики та енергетики. Загинув під час обстрілу Харкова.

НЕВГАСИМОВ Олександр Олегович (21.03.1992 – 30.07.2023), випускник фізичного факультету (2014 рік), молодший науковий співробітник Науково-дослідної частини Каразінського університету, інженер кафедри експериментальної фізики фізичного факультету. Був мобілізований на військову службу у березні 2023 року. Загинув через чотири місяці в бою біля с. Роздолівка Бахмутського напрямку, отримавши наскрізне вогнепальне кульове поранення голови.

ОМАРОВ Артур Омарович (1.08.1977 – 7.06.2023), випускник ННІ «Фізико-технічний факультет» (2000 рік). Працював молодшим науковим співробітником лабораторії алмазних та алмазоподібних покриттів ННЦ «Харківський фізико-технічний інститут». Долучився до захисту країни у травні 2022 року у званні лейтенанта ЗСУ. Отримав важке поранення, після лікування повернувся на фронт. Проте тяжка недуга підрвала його здоров'я. Помер після тривалого лікування.

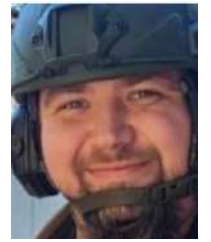

Шануємо імена

ПАВЛЕНКО Вадим Васильович (22.04.2002 – 7.03.2022), студент 3-го курсу Навчально-наукового інституту екології. Загинув від обстрілу під час спроби евакуації з Ізюма разом з батьком.

ПОЛЯКОВ Ігор Олександрович (11.04.1988 – 15.07.2023), випускник соціологічного факультету (2010 рік), майор, заступник командира батальйону 92-ї окремої механізованої бригади імені кошового отамана Івана Сірка. Учасник АТО та ООС. Боронив Харків від початку повномасштабного вторгнення, брав участь у боях і на інших напрямках. Помер від важкого поранення, отриманого під час бою під Бахмутом. Під час служби був нагороджений почесним нагрудним знаком Головнокомандувача ЗСУ «Сталевий хрест», медаллю «За оборону Харкова» та низкою інших нагород.

ПРОСКУРІН Євген Євгенович (21.04.1996 – 16.04.2022), випускник-бакалавр філологічного факультету (2017 рік), волонтер. Загинув у Харкові під час обстрілу.

РІЦ Тарас Олександрович (9.02.1991 – 8.09.2022), випускник економічного факультету (2013 рік). На початку повномасштабної війни пішов захищати Україну від російських окупантів. Служив у саперному підрозділі. Брав участь у контрнаступі на окуповану частину Харківщини. Помер внаслідок отриманих напередодні поранень під час боїв за звільнення Балаклії.

САВКО Віталій Юрійович (11.11.1998 – 2.08.2022), випускник-бакалавр кафедри культурології філософського факультету (2018 рік). Під час виконання бойового завдання біля с. Покровське Донецької області був важко поранений. Помер у лікарні в м. Дніпро. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (по-смертно).

САМОЙЛЕНКО Кирило Олегович (17.05.2001 – 5.12.2023), вихованець історичного факультету (2019 – 2020 роки), сержант. З листопада 2020 року проходив строкову службу. З початку повномасштабного вторгнення був мобілізований. Служив командиром 15-ї бригади оперативного призначення «Кара-Даг» військової частини 3029 Національної гвардії України. Загинув під час проведення екстреної евакуації поранених поблизу н. п. Вербове на Запорізькому напрямку.

СЕРГЄЄВ Владислав Олексійович (11.06.1970 – 13.02.2023), випускник кафедри астрономії фізичного факультету (1993 рік). З 1999 по 2003 роки працював інженером в НДІ астрономії при Каразінському університеті. Учасник Революції гідності, учасник АТО. З початку повномасштабної війни захищав Харків у складі спецпідрозділу «Кракен», 227-го окремого батальйону ТрО. Разом зі своїм батальйоном вирушив під Бахмут. Загинув під час евакуації поранених від вибуху міни, яку заклали російські окупанти.

Шануємо імена

СИТНИК Микита Володимирович (4.03.1995 – 3.04.2022), випускник факультету іноземних мов, старший лейтенант, офіцер розвідбату ДШВ (десантно-штурмових військ). Помер від важкого поранення, якого зазнав внаслідок авіаудару по командно-спостережному посту ЗСУ в Житомирській області. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

СТЕПАНОВ Олег Юрійович (3.07.1976 – 17.06.2022), випускник геолого-географічного факультету (1999 рік), завідувач лабораторії літофізичних досліджень, комплексної лабораторії дослідження керну УкрНДІ газу. У 2013 році був учасником Революції гідності, потім пішов добровольцем в АТО. На Донбасі побував в оточенні під Іловайськом, звідки дивом вийшов сам та виніс пораненого побратима. До лютого 2022 року займався військовою підготовкою бійців. З першого дня російської навали встав на захист Харкова. Загинув на Харківщині, поблизу р. Сіверський Донець. Незадовго до загибелі отримав орден «За мужність» III ступеню.

УДОВЕНКО Андрій Ігорович (30.09.1995 – 19.11.2023), студент 1-го курсу ННІ «Інститут екології» Каразінського університету, командир танку, молодший сержант 53-ї окремої механізованої бригади імені князя Володимира Мономаха. У 2021 році вступив до лав Збройних сил України. З початку повномасштабного вторгнення гідно захищав Батьківщину. Був нагороджений медаллю «За військову службу Україні». У 2023 році вступив до Каразінського університету, обравши освітню програму «Агроменеджмент і цифрові технології в агробізнесі». Попри виконання бойових завдань Андрій долучався до занять. 24 жовтня 2023 року у бою на Авдіївському напрямку отримав важке поранення. Помер у госпіталі в Києві.

ФЕДОРЕНКО Олег Олександрович (12.02.1985 – 15.02.2023), випускник історичного факультету (2012 рік), співробітник Державного архіву Харківської області. З вересня 2022 року став на захист нашої держави. Служив старшим солдатом, пізніше – старшим стрільцем стрілецького взводу. Загинув унаслідок обстрілу із протитанкового ракетного комплексу поблизу с. Берхівка Донецької області (Бахмутський напрямок).

ФІЛІМОНОВ Ігор Олегович (17.05.1991 – 15.01.2023), вихованець медичного факультету (2014 – 2016 роки). Був активним учасником Євромайдану, входив до Харківської самооборони, потім до Правого сектору, був одним із творців 15-го запасного батальйону ПС. Медик-стрілець, сержант військової частини 3017 Національної гвардії України. Під час служби був нагороджений медаллю «За оборону рідної держави», орденом «За мужність» III ступеня. Напередодні загибелі разом із товаришами пройшов у тил ворога та забрав звідти багато поранених бійців. Загинув від мінометного обстрілу під Бахмутом. Тіло не можна було пізнати, тому два місяці вважався зниклим безвісти. Проведена генетична експертиза підтвердила його загибель.

ХРАПКО Євген Вікторович (19.09.1984 – 11.06.2022), інженер симуляційного центру медичного факультету, парамедик, інструктор, один з засновників 205-го навчального центру тактичної медицини, бойовий медик 92-ї окремої механізованої бригади. За три місяці на передовій здійснив понад 100 виїздів на евакуацію. Сотні людей врятував, тисячі навчив. Загинув поблизу с. Українка (неподалік смт Старий Салтів Харківської області), коли його автомобіль наїхав на міну під час евакуації поранених бійців з-під «нуля». Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно). Йому надано звання «Герой України» (посмертно).

Шануємо імена

ЧАБАН Олександр Олександрович (17.08.1987 – 20.07.2022), випускник соціологічного факультету (2012 рік). Ветеран АТО. Коли в лютому 2022 року розпочалося російське вторгнення, знову став до лав ЗСУ. Був старшим лейтенантом 92-ї бригади, командиром групи, яка підбила декілька ворожих танків. В одному з боїв за Харків разом із побратимами потрапив під обстріл. Прикриваючи своїм тілом товариша, отримав смертельне поранення. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно), знаком пошани Харківської обласної ради «За заслуги перед Харківщиною» (посмертно).

ШАПОВАЛ Дмитро Вікторович (22.11.1991 – 19.07.2022), випускник історичного факультету (2013 рік). У березні 2022 року вступив до лав ЗСУ. Служив у десантно-штурмових військах. Був заступником командира розвідувальної роти з морально-психологічного забезпечення. Загинув на Херсонщині при виконанні бойового завдання. Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

ШУМАЄВ Єгор Володимирович (8.12.2002 – 14.12.2022), студент 3-го курсу факультету геології, географії, рекреації і туризму. З перших днів повномасштабного вторгнення служив у територіальній обороні Харкова, потім долучився до ЗСУ. Обороняв Донбас, де був важко поранений. Помер у госпіталі в Харкові. За час служби був нагороджений почесною відзнакою «За мужність та відвагу», двома медалями – «За гідність та патріотизм» та «За службу державі».

ЯНИШЕВ Роман Леонідович (3.09.1995 – 3.04.2023), вихованець кафедри політології соціологічного факультету (2012 – 2014 роки). Служив розвідником-санітаром військової частини А1910. Загинув, потрапивши під артилерійський обстріл, поблизу м. Кремінна на Луганщині.

ЯНКОВСЬКИЙ Олег Володимирович (1.06.1976 – 1.03.2022), студент 5-го курсу факультету геології, географії, рекреації та туризму (заочне відділення). Учасник АТО. З 24 лютого 2022 року був у лавах територіальної оборони. Згодом – командир відділення 2-го стрілецького взводу 1-ї стрілецької роти. Загинув у боях за Харків. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Укладач Світлана ГЛИБИЦЬКА.